

RAYMOND
KHOURY
RASPUTINŮV
STÍN

RAYMOND
KHOURY
RASPUTINŮV
STÍN

2014

Copyright © 2013 by Raymond Khoury
Translation © 2014 by Hana Pernicová
Cover design © 2014 by DOMINO

Veškerá práva vyhrazena. Žádná část tohoto díla nesmí být reprodukována ani elektronicky přenášena či šířena bez předchozího svolení majitele autorských práv.

Z anglického originálu RASPUTIN'S SHADOW,
vydaného nakladatelstvím Orion Books, Londýn 2013,
přeložila Hana Pernicová
Odpovědná redaktorka: Karin Lednická
Jazyková redaktorka: Zuzana Pernicová
Korektura: Milena Nečadová
Sazba písmem Minion Pro, Ringbearer a Ruzicka Freehand:
Rajka Marišinská a Jiří Ryška
Obálka: Radek Urbiš
Vydání druhé, v elektronické podobě první
Vydalo nakladatelství DOMINO, Na Hradbách 3, Ostrava 1,
v dubnu 2014

ISBN 978-80-7303-987-5

Mé úžasné Mie.

*Uplynulých osmnáct let
nám přichystalo dobré i zlé chvíle,
ale ty jsi pro mě vždy byla
pevnou konstantou a čistou radostí.*

Největším transcendentálním úspěchem člověka
by bylo dobýt svůj vlastní mozek.

*Santiago Ramón y Cajal (1852–1934),
neurovědec a laureát Nobelovy ceny*

PROLOG

Pohoří Ural, Ruská říše

1916

Dolem na měď se rozlehl pronikavý hvizd a odrazil se ozvěnou od stěn. Maxim Nikolajev ucítil podivné bodnutí hluboko uvnitř lebky.

Odložil krumpáč a otřel si čelo. Bolest už odeznívala. Zhluboka se nadechl a nasál do zanesených plic další dávku jedovatého prachu. Už si toho ani nevšímal a bylo mu to fuk. V tuhle chvíli se myšlenkami upínal jen k dopolední přestávce; vždyť dřel už od pěti ráno.

Když dozněla poslední ozvěna hvizdu píšťalky a armáda krumpáčů ustala v práci, dolehlo k němu vzdálené hučení

řeky Miass, která protékala přímo kolem dolu. Připomnělo mu to dětství, kdy ho strýc každou chvíli brával plavat na odstrčené místo na předměstí Ozjorska, stranou od hustých mračen páchnoucího dýmu, který dvacet čtyři hodin denně chrlila do ovzduší místní tavrna.

Pamatoval si vůni borovic, tak vysokých, že vypadaly, jako by rostly až do nebe. Stýskalo se mu po tom poklidném koutku.

A ještě víc po modrém nebi a čistém vzduchu.

Z tunelu zahalekal hlas: „Hej, Mamo, hejbní kostrou a nakluš. Hrajem vo to, kdo vyjede po Pjotrově dceři.“

Maxim by nejradši jenom obrátil oči v sloup, zčásti kvůli tomu familiárnímu oslovení, které nesnášel, a zčásti proto, že Vasilij byl prostě pitomec. Jenže ten parchant si každou prkotinu vykládal jako urážku, a tak se Maxim radši na skupinku mužů usmál, hodil si krumpáč přes široká svalnatá ramena a došel k nim. Všichni tři už seděli na svých obvyklých místech.

Usadil se vedle nešťastníka Pjotra a opřel krumpáč o skalní stěnu za sebou. Viděl jeho dceru jenom jednou a byla to vážně krasavice – rozhodně by si zasloužila mnohem lepšího chlapa než kohokoli z ubožáků lopotících se hluboko v útrokách země za směšnou mzdu.

Vytáhl malou placatku – přestupek, za který se trestalo –, zhluboka si přihnul a otřel si ústa umolousaným rukávem. „Tak hrajem,“ vybídl Vasilije. Třeba se mu povede vyhrát na tom přisprostlém pitomci nějaké peníze.

Začínal Stanislav, nejtupější z celé čtveřice, po něm byl na řadě Pjotr, pak Maxim. A nakonec Vasilij. Ten otočil srd-

covou královnu, praštil do ní pěstí, až se rozviklaný dřevěný stůl, kolem kterého seděli, zakymácel, a se samolibým úšklebkem se zaklonil.

Maxim nehnul ani brvou. V myšlenkách byl někde jinde. Zase ucítil to podivné píchnutí, jako by ho něco zašimralo hluboko v mozku. Bůhvíproč mu blesklo hlavou, že hru „oko bere“ z duše nenávidí. Všichni se tváří, že v ní jde o šikovnost, ale přitom záleží jen na štěstí. Mnohem radši měl duráka, u kterého se zdá, že je o štěstí, ale ve skutečnosti ho člověk musí umět. Za sedmadvacet let, co duráka hrával, se mu ani jedinkrát nestalo, aby skončil jako poslední s kartami v ruce. Právě proto ho s ním ten hajzlík Vasilij nejspíš odmítá hrát.

Spletí jeho myšlenek prorazil Vasilijův ochraptělý hlas: „No tak, Mamo, lízni kartu, než tu všichni usnem.“

Maxim sklopil zrak a uvědomil si, že první dvě karty obrátil, aniž se na ně vůbec podíval.

Stanislav teď otočil křížovou sedmu a vypadl po prvních třech kolech ze hry, což nikoho nepřekvapilo. Pjotr pikovou dvojku, takže se dostal na devatenáct. Nervózně pokukoval po Vasilijovi, který se tvářil pořád stejně nadutě. S osmnácti na tom byl nejlíp. Prohry snášel hodně špatně. Mávl na Maxima, ať sebou hodí a hraje; nejspíš už se nemohl dočkat, až sám obrátí trojku a shrábne zprostřed stolu hromádku mincí.

Maxim mu nechtěl výhru dopřát. Dneska ne. Ne v tuhle chvíli. Už se chystal obrátit kartu, když vtom ho zase píchlo zezadu v lebce, jako by se mu do ní zabodla jehla. Netrvalo to déle než rychlý nádech. Potřásl hlavou, zavřel oči a zase je otevřel. Ať to bylo cokoli, už to pominulo.

Podíval se na svoji kartu, pak na Vasilije. Ten bídák se na něj šklebil a Maxim najednou nabyl přesvědčení, že švindluje. Netušil, jak to ví, ale ani v nejmenším o tom nepochyboval.

A nejenže švindluje – navíc se na něj kření, jako by ho nesnášel. Nebo přímo nenáviděl. Jako by jím opovrhoval. Hnusil si ho.

Jako by měl sto chutí ho zabít.

V tu chvíli si uvědomil, že on sám Vasilije nenávidí ještě víc. Ve spáncích mu zuřivě tepalo, ale ovládl se a předvedl mu svou kartu. Pozoroval Vasilije, jak k ní sjíždí pohledem. Kárová pětka. Maxim vypadl ze hry. Vasilij se uculil a taky otočil kartu. Srdcová čtyřka. Vyhrál. Už zase.

„Takoví jsme my, moji milí,“ samolibě poklepal prstem na kartu a předklonil se, aby shrábl výhru. „Čtyři srdce, co bijou jako jedno.“

Maxim se napřáhl, aby ho zarazil, jenže Stanislav se najednou odvrátil od stolu, začal dávit a vzápětí vyzvracel obsah žaludku tomu švindlíři Vasilijovi na boty.

„Fuj! Stanislave, ty debile...“ Vasilij se odtáhl, vtom bolestně zkrivil tvář a svalil se z dřevěné bedny, na které seděl. Popadl se za hlavu a přitom překotil stůl, až se karty rozletěly na všechny strany.

Pjotr se vymrštil na nohy. Přímo z něj sršel vztek. „Čtyři? Jaký čtyři? Já žádnou čtyřku neviděl. Ty podvodníku mizerná!“

Maxim se podíval po Stanislavovi, který měl oči podlité krví, jako by mu v nich při zvracení popraskaly všechny žilky, a najednou mu bylo jasné, že Stanislav taky švindloval;

věděl to se skálopevnou jistotou. Všichni švindlovali, hajzlové. Chtěli ho oškubat – a udělat mu bůhvíco horšího.

Vasilij se jako na potvrzenou jeho úvah rozesmál. A nebyl to jen obyčejný smích, byl to burácivý ďábelský řehot překypující opovržením, výsměchem a – tím si byl Maxim taky jistý – sžíravou nenávistí.

Zíral na Vasilije, z čela se mu řinul pot, nohy měl jako vrostlé do země a nevěděl, co si počít.

Vasilij vykročil směrem k němu – vypadal, že mu taky není moc dobře –, ale vtom nepříčetně vytřeštil oči a strnul uprostřed kroku.

Nebylo divu, protože Pjotr mu zařal Maximův krumpáč ze strany do hlavy.

Maxim uskočil a Vasilij se mu zhroutil k nohám a z lebky mu vytryskl gejzír krve. Maxima zase zabořilo v hlavě, ostřeji než předtím. A zachvátil ho strach. Je další na řadě. Určitě.

Zabijou ho, pokud je on sám nezabije dřív.

Nikdy v životě si ničím nebyl jistější.

Ze štol a výklenků všude kolem se ozýval zuřivý křik. Maxim se vrhl na Pjotra, zadržel mu ruku, popadl krumpáč a pokoušel se ho tomu vražednickému švindlíři vyrvat. V tlumeném světle jediného začouzeného kahanu zahlédl, že Stanislav už taky stojí na nohou a sahá po krumpáči.

Pak se všechno kolem rozplizlo do změti chňapajících paží, strkanců, řevu a ran, až nakonec ucítil pod prsty cosi teplého, co přímo volalo po tom, aby to vší silou zmáčkl a drtil, a když se mu před očima zase rozjasnilo, uviděl Pjotrův nevidoucí obličej zbrocený krví a zbarvený do nachova. Zlomil mu vaz.

Kolem se rozléhal řev, ocel prorážela maso a kosti.

Maxim se usmál a zhluboka nabral do plic vzduch. V životě neslyšel nic krásnějšího. Vtom postřehl koutkem oka pohyb.

Prudce ucukl a těsně kolem hlavy mu prosvištěl krumpáč namířený na jeho krk. Do tváře mu dýchl proud rozvířeného vzduchu. Praštil útočníka pěstí do žeber a vzápětí znovu. Ucítil, jak mu pod prsty něco křuplo. Skočil sténajícímu muži za záda – byl to Popov, vedoucí směny, který za celou dobu, co tu Maxim pracoval, ani jedinkrát nezvýšil hlas –, zahákoval ho paží pod krkem a škrtil a škrtil.

Popov se svalil na zem jako pytel brambor.

Maxim mu vyškubl z nehybných rukou krumpáč a rázným švihem ho zaťal do obličeje Stanislavovi, který už se sám stačil rozmáchnout a jeho krumpáč opisoval oblouk směrem k Maximově hrudi. Maxim se pokusil uhnout, ale hrot ho přesto zasáhl a vyrval mu z boku kus masa.

Stanislav se pozadu skácel na zem s krumpáčem zaseknutým do tváře.

Maxim se svezl na kolena a zlomil se v pase. Oběma rukama se chytil za ránu a snažil se zmáčkнуть její okraje zpátky k sobě.

Svíjel se na zemi, celým tělem mu vystřelovala bolest, ruce měl zbrocené vlastní krví. Zadíval se hlouběji do štoly a kam až dohlédl, rozeznával siluety ostatních horníků, jak zběsile útočí jeden na druhého.

Sjel pohledem k ráně ve svém boku. Mezi prsty mu crčela krev a vpíjela se do udusané hlíny. Zíral na ni, všude kolem se rozléhaly smrtelné steny a minuty pomalu plynuly. Mysl

měl otupělou, myšlenky mu bezcílně bloumaly mlhou zmatku – a vtom dolem zaburácel mohutný výbuch.

Stěny se otráslly, zvedla se mračna prachu a na Maxima pršely úlomky kamene.

Následovaly tři další exploze; ze stěn popadaly kahany a tmavé štolý se ponořily do naprosté černoty.

Na okamžik zavládlo hrobové ticho. A pak dýchl závan chladného vzduchu následovaný prudkým rachotem.

Rachot zesílil v ohlušivé burácení.

Maxim Nikolajev upíral zrak do temnoty. Ani nezahlédl mohutnou vodní masu, která ho nabrala silou kovadliny a odnášela ho s sebou. Ale v posledních okamžicích vědomí, v těch posledních chvilkách, než mu voda vnikla do plic a proud ho přirazil ke stěně štolý, patřily jeho myšlenky dětství a tomu, jak krásné by bylo vrátit se zpátky k řece mládí.

« »

Vědec zůstal stát u odpalovacího zařízení u ústí důlní štolý a naslouchal, dokud se kolem zase nerozhostilo ticho. Viditelně se třásl, ale zimou to nebylo. Z jeho společníka naproti tomu vyzařoval naprostý klid. Což vědce děsilo ještě víc.

Urazili společně předlouhou pouť ze zapadlého kláštera na Sibiři až na tohle neméně odlehlé místo. Započala před mnoha lety příslibem velkých činů, ale postupně se stočila do barbarských, zločinných sfér. Vědec by ani nedokázal říci, jak dospěli až do tohoto bodu, odkud není návratu, jak se to všechno zvrhlo v masovou vraždu. A když pohlédl na svého společníka, naplnily ho obavy, že tímhle to ani zdaleka neskončí.

„Co jsme to udělali?“ hlesl, a už když ta slova vypouštěl z úst, zachvátil ho děs.

Jeho společník se po něm ohlédl. Na tak mocného a vlivného člověka, na blízkého přítele a důvěrníka cara i carevny byl oblečen dost zvláště – ve starém umaštěném kabátě s roztřepenými manžetami a širokých nabíraných kalhotách s nízkým rozkrokem, jaké nosívají Turci. Na nohou měl naolejované těžké rolnické boty vysokačky. A k tomu rozježený zcuchaný plnovous a mastné vlasy s pěšinkou uprostřed, takže vypadal jako nějaký hospodský čeledín. Vědec věděl, že ten vzhled je pečlivě vypočítaný na efekt. Jeho společník si důmyslně pěstoval obraz, který se hodil k velkolepému mistrovskému plánu, jehož uskutečnění mu vědec umožnil a s nímž mu pomáhal. Prostý oděv podtrhoval pokoru a skromnost služebníka Božího. A byl nenápadný, aby neodváděl pozornost od mužových hypnotických šedomodrých očí.

Od očí démona.

„Co jsme to udělali?“ zopakoval po vědci tím svým zvláště prostým, téměř primitivním způsobem řeči. „Povím ti, co jsme udělali, příteli. My dva, ty a já, jsme právě zajistili spásu našeho lidu.“

Vědce opanovala ochromující slabost, což se mu ve společnosti jeho druha stávalo pořád. Stál jako přikovaný a zmohl se jen na přikývnutí. Ale jak mu pozvolna docházelo, čeho se dopustili, zavalila ho dusivá temnota a neubráníl se přemítání, jakých hrůz se ještě dočká – hrůz, které by si v tom odlehlém klášteře, kde se poprvé setkali, vůbec neu-měl představit. Tam ho ten záhadný rolník a mystik s pro-

nikavýma očima odvrátil od pádu do propasti, předvedl mu svůj úžasný dar a vyprávěl mu o svém putování po kláštorech ukrytých hluboko v lesích a o tom, co se v nich naučil. Tam mu pověděl o příchodu „pravého cara“, spravedlivého vladaře, zachránce zrozeného mezi prostým lidem. Spasitele svaté Rusi.

Vědci blesklo hlavou, jestli se z mentorova vlivu někdy vymaní, jestli dokáže zabránit šílenostem, k nimž neodvratně směřují. Ale stejně rychle, jako se ta myšlenka zrodila, zase odumřela; zhasla, aniž se stačila rozvinout.

Nikdy nezažil, že by Grigoriji Jefimoviči Rasputinovi kdokoli cokoli odmítl.

A s ochromující jistotou věděl, že sám nemá dost silnou vůli, aby byl první.

I

Queens, New York
SOUČASNOST

Vodka mu nechutnala, už dávno ne, a poslední doušek ho pátil v hrdle jako kyselina, ale přesto prahl po další.

Leo Sokolov měl špatný den.

Špatný den, který následoval po dlouhé šňůře podobně špatných dní.

Odtrhl oči od nástěnné televizní obrazovky, mávl na barmana, ať mu nalije dalšího panáka, a vrátil se pohledem k živým záběrům z Moskvy. Kamera přiblížila z detailu rakvy spouštěnou do země a v Sokolovovi se vzedmula hořkost.

Poslední z nás, truchlil v zlobném mlčení. Poslední... a nejlepší.

Poslední z rodiny, kterou jsem vyhladil.

Reportáž stříhla na další živý vstup, tentokrát z Maněžního náměstí, kde pod zdmi a věžemi Kremlo zuřivě protestovaly tisíce demonstrantů. Přímo pod nosem těm, kdo zavraždili toho odvážného, ušlechtilého, báječného člověka.

Jen si hulákejte do ochraptění, běsnil v duchu. Copak je to zajímavá? To, co mu provedli, provedou klidně i dalším a budou to dělat zas a znova, kdykoli si proti nim někdo troufne vystoupit. Je jim úplně jedno, kolik lidí pozabíjejí. Pro ně jsme všichni jen... Vzpomněl si na burcující výrok toho muže.

Jsmo všichni jen dobytek.

Zmocnil se ho nekonečný smutek, protože kamera se přesunula a v detailním záběru zachytila zdrcenou vdovu, celou v černém. Ze všech sil se snažila tvářit důstojně a vzdorně, i když jistě věděla, že další chuť k odboji v ní režim nemilosrdně zardousí.

Stiskl skleničku v prstech, div ji nerozmáčkł.

Na rozdíl od jiných vůdců opozice nebył člověk, jehož právě pohřbívali, žádný egomaniak posedlý touhou po moci ani znuděný oligarcha usilující o další trofej, která by jeho životu na vysoké noze dodala lesk. Ilja Šislenko nebył ani skalní komunista, ani mesiášský zastánce životního prostředí, ani radikální levičák. Był prostě jen obyčejný aktivní občan, právník odhodlaný napravit chod věcí veřejných. A když ne napravit, tak aspoň zlepšit. Rozhodl se bojovat proti lidem u moci, proti straně, kterou veřejně označoval za stranu lhářů a zlodějů – a ten přídomek se mezi všemi jejími odpůrci rychle vžil.

Považoval za své poslání vystupovat proti přebujelé korupci a zpronevěřám, odstavit od moci garnituru, která ukradla zemi lidem porobeným desítky let – garnituru, která nyní místo železné pěsti vládne pomocí pozlaceného ostrí, drancuje ruské bohatství a uklízí si nakradené miliardy do Londýna a Curychu. Dal vlastní život v sázku, aby svým spoluobčanům zajistil aspoň špetku lidské důstojnosti a svobody, jaké se těší lidé v sousedních evropských zemích i jinde po světě.

Když se o něm Sokolov dočetl poprvé, div nepukl pýchou. Jako by se mu vlil do unavených třiašedesátiletých žil nový elán. Hrdě sledoval, jak toho charismatického mladého muže vynášejí zpravodajské relace do nebes, pročítal oslavné profilové články v *New York Times*, poslouchal na YouTube jeho vášnivé projevy, sledoval, jak protestní pochody, kterým stojí v čele, ustavičně rostou a nabývají na síle, až nakonec došlo k dříve nemyslitelnému: desetitisíce rozhořčených Rusů nejrozličnějšího věku a společenského postavení vzdorovaly mrazům i výhrůžkám pořádkové policie a scházely se na Blatném náměstí i jinde v hlavním městě, aby Iljovi naslouchali a dali mu skandováním najevo, že s ním souhlasí a mají plné zuby toho, že se s nimi jedná jako s tupými nevolníky.

A jako by nestačilo, že Sokolova rozjařovala Iljova slova a rozbušilo se mu srdce, kdykoli viděl davy demonstrantů ve své vlasti, měl ještě daleko pádnější důvod k radosti: tím strhujícím vůdcem, tím výjimečným a odvážným člověkem, tím spasitelem zástupů nebyl nikdo jiný než syn jeho bratra. Jeho vlastní synovec a krom něj samotného poslední žijící člen jeho rodiny.

Rodiny, kterou on sám zničil.

Na obrazovce právě běžel prostrh ze synovcova posledního projevu a dívat se na něj mu teď připadalo téměř nesnesitelné. Při pohledu na Iljův klidný, sebejistý výraz a nakažlivou energii se neubráníl myšlenkám, jak se asi změnil po uvěznění. Věděl, jakým hrůzám musel Ilja čelit, a nedokázal tu představu vytěsnit. Jako už tolikrát od chvíle, kdy se poprvé objevily zprávy o Iljově smrti, viděl v duchu svého synovce – ten živoucí maják lepší budoucnosti – v nějaké tmavé díře ve věznici Lefortovo, zasmušilém špinavě žlutém baráku nedaleko centra Moskvy, kam zavírají nepřátele státu už od carských časů. Znal chmurnou minulost toho nápravného zařízení, včetně tamních praktik, kdy vězněným disidentům násilím podávají jídlo nosem, aby je zlomili. Věděl o podzemních celách a „psychuškách“ s černými stěnami, kde ve dne v noci svítí jediná pětadvacetiwattová žárovka a kam ze sousedního ústavu hydrodynamiky doléhají nepřetržité trýznivé vibrace takovou silou, že poskakují hrnky na stole. V Lefortovu věznili Alexandra Solženicyna a také dalšího Alexandra – bývalého agenta KGB Litviněnka. Tomu přidělili za spoluvězně notorického kuřáka, protože věděli, že nesnáší cigaretový kouř. A když po propuštění uprchl do Londýna, zavraždili ho poloniem v čaji.

Smrt Sokolovova synovce měla k podobné důmyslnosti daleko. Sokolov ale nepochyboval, že byla mnohem bolestivější.

Ani v nejmenším o tom nepochyboval.

Zavřel oči v marné snaze zahnat mučivou představu všeho, co tam s Iljou prováděli, ale neodbytně se vracela. Věděl, čeho jsou ti lidé schopni. Znal to až příliš dobře, do nejpo-

slednějších krvavých, nelidských podrobností, a bylo mu jasné, že jeho synovce nešetřili ničeho. Ortel přišel z nejvyšších míst. Potřebovali se zbavit nejpichlavějšího trnu v patě a obstarat si výstražný příklad.

Střih, a televize přepnula ve zprávách jinam, tentokrát do místa mnohem blíž k omšelému baru v newyorské čtvrti Astoria, kde Sokolov sklesle vysedával nad panákem vodky. Kamera zabírala protestní demonstraci právě probíhající na Manhattanu před ruským konzulátem. Stovky demonstrantů, transparenty, rozkomíhané zaťaté pěsti, kytice připevněné k branám přilehlých budov – a na celý ten výjev dohlížela velevážená newyorská policie a hotová armáda televizních štábů.

Následovaly zpravodajské vstupy z podobných demonstrací před ruskými ambasádami a konzuláty v různých zemích a poté znovu záběry z té manhattanské.

Sokolov po chvíli odtrhl skelný pohled od obrazovky, zaplatil a vypoťácel se z baru. Sotva vnímal, kde je, ale bylo mu dokonale jasné, kde být má.

Nějak se mu povedlo dostat se z Queensu na Manhattan a zdolat celý ten lán cesty k Východní jedenadevadesáté, kde se u policejní barikády tísnil hlučící zástup. Hrud' se mu dmula vzteky. Rozbouřené vášně všude kolem jeho zlost ještě umocnily, a tak se proplétal davem do předních řad, mával pěstí ve vzduchu a připojil se k důvěrně známému burácivému skandování *lžecy, ubijcy* – lháři, vrazi – a *pozor* – hanba.

Netrvalo dlouho a protlačil se až úplně dopředu, k barikádě, která chránila bránu konzulátu. Skandování zesílilo do ohlušivého řevu, pěsti se komíhaly nad hlavami s čím dál

větší zuřivostí. V kombinaci s alkoholem, který Sokolovovi koloval v žilách, na něj rozbouřená atmosféra působila skoro jako halucinogen. Myšlenky se mu rozutekly na všechny strany a nakonec se ustálily na velmi lákavé představě vytoužené pomsty. Šířila se jeho tělem jako stepní požár. Rozpalovala ho zevnitř a Sokolov se přistihl, jak si ji hýčká a nechává ji růst, až ho nakonec to ohnivé peklo pohltilo.

Krví podlitýma očima postřehl dvojici mužů ve dveřích konzulátu. Pozorovali dav, krátce se spolu radili a pak zmizeli uvnitř a zavřeli za sebou.

Sokolov se neovládl.

„Dobře vám tak! Zdrhněte a schovejte se, vy svině,“ zahulákal za nimi. „Váš čas se krátí, slyšíte? Melete z posledního, vy všichni, a brzy za všechno zaplatíte. A draze!“ Zabušil pěstí do barikády. Po tváři se mu řinuly slzy. „Myslíte, že jste umlčeli posledního z nás? Myslíte, že jste umlčeli posledního Šislenka? Zatraceně jste se spletli, vy parchanti! Smeteme vás. Zlikvidujeme vás, všechny do jednoho!“

Zůstal tam ještě asi hodinu, div si nevyřval plíce a zaťaté pěsti se mu třásly vyčerpáním. Nakonec zásoba energie vyšla a se schýlenou hlavou se odplížil pryč. Bůhvíjak se mu podařilo dopotácet se k metru a domů do činžovního bytu v Astorii, kde na něj čekala jeho milovaná manželka Daphne.

Jedno si ovšem neuvědomil, přestože si to uvědomit měl – a bývalo by mu to došlo, nebýt těch čtyř panáků vodky. Oni všechno sledovali. Šmírovali a odposlouchávali jako vždycky. Podobné situace si nikdy nenechali ujít – shromáždění jako tohle, kde mohli filmovat, analyzovat a podchycovat ty, které pokládali za podvratné živly, a zařadit si je na zlověstný se-

znam. Bezpečnostní kamery na zdech a na střeše konzulátu běžely, citlivé směrové mikrofony nahrávaly zvuk, a co hůř, mezi davem se potulovali tajní agenti Ruské federace. Předstírali, že skandují a hrozí pěstmi spolu s ostatními, a přitom sledovali tváře lidí kolem a vytipovávali si, kdo si zaslouží bližší průzkum.

Sokolov si nic z toho neuvědomil, ačkoli měl.

Tři dny nato si pro něj přišli.

2

Federal Plaza, Manhattan

Vím, že se lidem jeho profese říkává přízraky, ale ten chlap skutečně začínal připomínat ducha.

Hnal jsem se po jeho stopě už několik měsíců, od toho dne v chatě Hanka Corlisse v národním parku Sequoia. Ode dne, kdy si Corliss vpálil kulku do hlavy – ale ještě předtím mi prozradil, koho požádal, ať vymyje mému synu Alexovi mozek.

Mému čtyřletému synovi.

Udělat něco takového vyžaduje mimořádně odporný exemplář druhu *homo sapiens*. Corliss byl lidský vrak, to uznávám. Živoucí troska. Když před pěti lety vedl akci pro-

tidrogového úřadu DEA v jižní Kalifornii a Mexiku, potkala ho zničující tragédie. Byl jsem tam tehdy také, jako člen zvláštní jednotky složené z příslušníků FBI a DEA. Pronásledovali jsme Raoula Navarra, barbarsky brutálního mexického drogového barona přezdíváného El Brujo, Čaroděj. A naše akce se totálně podělala. Taky jsem to tenkrát nepěkně schytil, ale před tím, co oné noci provedli Corlissovi, pojem „barbarská brutalita“ bledne.

Zneužit mého syna byla hanebnost, ale pramenila ze zvrácené, nepřičetné touhy po pomstě. Corlisse donutili, aby se díval, jak mu vraždí dceru, a pak ho prostříleli jako řešeto. Jen zázrakem přežil. Možná ho udrželo při životě právě odhodlání, že dceru pomstí. A když o tom tak přemýšlím, říkám si, jestli bych na jeho místě neudělal totéž. Kdyby se to stalo mně, zachvátila by mě nejspíš stejná posedlost. Doufám, že ne, ale kdo ví? Jsou chvíle, kdy jde rozum i veškerá morálka stranou.

Ať tak nebo tak, Corliss za svoje špatnosti zaplatil cenu nejvyšší. Zato ten úchylný grázl, který za něj odvedl špinavou práci a nalomil psychiku mého syna, agent CIA Reed Corrigan, se dál nerušeně potuluje světem. Musí to být zvrácený parchant dokonce i na poměry v CIA. A já usoudil, že jako federální agent jsem povinen zajistit, že tou svojí zvráceností nezničí život nikomu dalšímu. Nejlíp tak, že mu vlastnoručně zakroutím krkem. A hodně pomaloučku.

Ne že by to patřilo ke standardním pracovním postupům FBI – to jen tak mimochodem.

Problém vězel v tom, že jsem toho prevíta nemohl najít. A nijak mi nepomáhalo ani to, že v kanceláři v šestadvacá-

těm patře budovy na Federal Plaza už nesedával za obrovským pracovním stolem můj starý šéf Tom Jansson.

Na Janssona bývalo spolehnutí.

Zato Ron Gallo, nový chlápek pověřený řízením newyorské úřadovny FBI... no, řekněme, že u jeho jména by na cedulce na dveřích místo slova „ředitel“ měl stát úplně jiný výraz.

„Koukej toho nechat, Reilly,“ stál si na svém. „Pusť to k vodě. Nech to plavat.“

„Mám to nechat plavat?“ vypěnil jsem. „Po tom svinstvu, co provedli?“ Bůhvíjak se mi povedlo spolknout, co se mi dralo na jazyk, a omezil jsem se na stručné: „Ty bys to udělal?“

Gallo zafuněl, uštědřil mi ještě vzteklejší pohled a procedil skrz zařaté zuby: „Vykašli se na to. Dostal jsi Navarra. Corliss je po smrti. Případ uzavřen. Zbytečně mrháš časem – svým i naším. Když CIA nechce, aby se někdo z jejích lidí našel, tak ho nenajdeš. A i kdyby jo – co pak? Když už nemáš po ruce Corlissovo svědectví, jak chceš dokázat, že v tom měl prsty?“

Nasadil prezíravý kamenný výraz, který pro něj byl typický, a já musel proti svojí vůli uznat, že ten ředitelský kokot má pravdu. Neměl jsem v ruce vůbec nic. Jistě – Corliss mi řekl, že se na Corriganu obrátil. Jenže ze záhrobí mi vážně nic nedosvědčí. Takže i kdybych se nakrásně proboural neprostupným zákonem mlčení, na kterém si CIA zakládá, a chytil přízračného pana Corriganu za flígr, z čistě právního hlediska by to bylo jen tvrzení proti tvrzení.

„Padej zpátky ke svojí práci,“ poručil mi Gallo. „K té, za kterou tě platíme. Nechceš si doufám stěžovat, že máš prázdný stůl, nebo snad jo?“

Zabubnoval jsem prsty na desku jeho stolu. „Já toho ne-
nechám.“

Pokrčil rameny. „Posluž si – ale jen pokud na tom budeš
makat za svý.“

Jak říkám, na cedulce by měl mít daleko přiléhavější titul.

Vypadl jsem z jeho kanceláře vzteky bez sebe, a jelikož
táhlo na jedenáctou a já ještě nesnídal, rozhodl jsem se, že
mi prospěje procházka na čerstvém vzduchu a že si vybiju
frustraci na obloženém chlebu a kafi ze svého oblíbeného
bistra na kolečkách. Bylo studené říjnové dopoledne, na nebi
nad dolním Manhattanem nikde ani mráček a betonovými
kaňony profukoval svěží vítr. Za deset minut už jsem seděl
na lavičce před radnicí, v jedné ruce srolovanou omeletu se
sýrem a slaninou a v druhé kouřící kelímek kávy. Hlavou mi
táhl průvod nezodpovězených otázek.

Abych vám pravdu řekl, právní stránka věci mi byla ukra-
dená. Ze všeho nejdřív jsem chtěl Corriganu najít – jeho
a ty cvokaře, co se rýpali v Alexově mysli. Nepoháněla mě jen
touha po spravedlnosti a – buďme k sobě upřímní – žízeň po
pomstě. Potřeboval jsem to kvůli Alexovi.

Od návratu z Kalifornie jsme ho s Tess vodili jednou
týdně k dětské psycholožce a zrovna dnes ráno jsme ji zase
navštívili. Psycholožka Stacey Rossová byla opravdu dobrá.
Pomohla Tess s její dcerou Kim, která si před pár lety, když
jí bylo deset, prošla šeredně traumatizujícím obdobím. Ocit-
la se uprostřed krvavého masakru v Metropolitním muzeu.
Jednomu poldovi před muzeem usekli hlavu mečem. Právě
onoho večera, krátce po tom krveprolití, jsme se s Tess sezná-
mili. Stacey dokázala s Kim hotové zázraky. A teď jsme po ní

chtěli další takový zázrak, jenomže aby Alexovi mohla pomoci, potřebovala vědět, co přesně se s ním dělo. Řekli jsme jí všechno, co víme – neskrýval jsem před ní vůbec nic –, ale nestačilo to. Alex se v její péči zlepšoval, což bylo povzbudivé. Ale jeho noční děsy a neklid nezmizely. A kdyby jen to. Cítil jsem, že v něm pořád hlodá něco z těch svinstav, co mu vsugerovali o mně samém: přiměli ho myslet si, že jeho otec je chladnokrevný zabiják, a ještě horší věci. Občas jsem mu to viděl na očích, když se na mě podíval. Zaváhání, nejistotu. Strach. Moje vlastní dítě, syn, o němž jsem dlouho nevěděl, že ho vůbec mám, syn, kterého jsem s ohromnou radostí objevil teprve před několika měsíci a za kterého bych kdykoli položil život, se na mě dívá s takovým výrazem...

I když to trvalo třeba jen okamžik, pokaždé mě to hrozně sebralo.

Potřeboval jsem ty chlapy najít a přinutit je, aby mi přesně vylíčili, co s ním prováděli a jak ho z toho zase dostat. Ale nebude to žádná hračka, zvláště když už nemám těžkotónážní podporu FBI a nemůžu využít její mohutné úřední páky. Prohnal jsem Corriganovo jméno spoustou obřích databází – rejstříků obyvatel, firem, trestaných osob i vládních zaměstnanců –, ale ze žádné nevypadl záznam, který by odpovídal jeho profilu. Ne že by po světě běhalo tolik Reedů Corriganů, ale těch pár, kteří se v databázích vyskytli, bylo snadné prověřit a vytrídit. Všechny až na jednoho. Jistý Reed Corrigan byl jedním ze tří ředitelů korporace zvané Devon Holdings. Jako adresu uváděla poštovní schránku v Middletownu ve státě Delaware, ale jinak údaje šetřila. Začátkem devadesátých let si však párkrát pronajala letadlo, Beechcraft

King Air nebo malý learjet. Když jsem si ji otukal trochu víc, ukázalo se, že je to podfuk – a mimochodem dost mizerný. Číslo sociálního zabezpečení všech ředitelů byla zaregistrována teprve roku 1989, dost pozdě na pány, kteří se dva roky poté ujali ředitelování. Devon byla prostě jen falešná papírová firma, která mě po dalším pátrání zavedla – světe div se – zase zpátky k CIA.

Sloupat z její fasády jednotlivé vrstvy nedalo moc práce. Podobné firmy často používáme taky, stejně jako ostatní zpravodajské agentury, CIA nevyjímaje. Hodí se k vytváření krycích identit agentů a k nejrůznějším tajným operacím, od pronajímání letounů lidem podezřelým z terorismu až po tajné pašování agentů přes hranice, což byl nejspíš i tenhle případ. Jméno Reed Corrigan byla krycí identita, kterou můj nepolapitelný přízračný agent používal při práci na zpravodajské operaci, k níž Devon posloužil. A byla to identita, kterou už zřejmě dávno opustil, což je běžná praxe, jakmile operace skončí.

Žádné jméno. Žádná tvář.

Duch.

Nijak zvlášť mě to nepřekvapilo. Corliss tehdy Corriganovo jméno vyklopil krajně neochotně a mně teď svítilo, že zůstal profíkem až do trpkého konce a skutečnou totožnost toho chlapa si nechal pro sebe. Neměl důvod ho prásknout, vždyť jeho kumpán udělal, co se po něm chtělo. Corliss mi sice předhodil kost, ale můj nepřítel získal mnohem vydatnější sousto – varování, že po něm půjdu. Někde na nějakém serveru v Langley se určitě rozblikala výstražná kontrolka, hned jak jsem se po údajném Corriganovi poprvé začal shá-

nět, a dali mu okamžitě echo – včetně mého jména. S největší pravděpodobností se dozvěděl, že po něm pasu, ještě než jsem sehnal první ždibíčky informací.

Klobouk dolů před Corlissem – ze záhrobí na mě zvedal prostředníček.

Přimělo mě to přemýšlet, odkud znal Corriganovo falešné jméno a jak se mu ho povedlo vykutat z paměti tenkrát v tom stresu, když jsem na něj v jeho chatě udeřil. Musel ho mít zažité. Pak mě ale napadlo, že žádné jiné možná ani neznal. Existovaly dva možné scénáře: buď toho člověka znal pouze jako Reeda Corrighana, což by znamenalo, že se seznámili za neprůhledných okolností, kdy můj přízračný agent vystupoval pod krycí identitou a nechtěl se Corlissovi s tou pravou svěřit. Anebo – a to se mi zdálo pravděpodobnější, jelikož Corliss Corrighana požádal o pomoc se svým zvrhlým nezákonným plánem – Corliss věděl, kdo se pod tím jménem ve skutečnosti skrývá, a sblížili se spolu při nějaké akci, v níž můj přízrak figuroval jako Corrigan.

Ať tak nebo tak, potřeboval jsem pomoc, abych se dostal k operačním záznamům CIA. A to nejsou materiály, o které by se dělila s kýmkoli zvenčí, pokud ji k tomu nedonutí Kongres, a ani v tom případě bych na to moc nesázel. Musel jsem si najít nějakou pokoutní cestičku a navíc jsem vlastně netušil, co hledat. Měl jsem jen pofidérní stopu v podobě Devonu a Corlissovy letmé zmínky, že Corrigan se „kdysi“ podílel na MK-ULTRA. O tom programu jsem už samozřejmě něco málo věděl, všichni jsme o něm věděli. Ale po událostech v Mexiku jsem si o něm zjistil mnohem víc a to, co jsem se dozvěděl, mě ještě víc nadzvedlo.

MK-ULTRA bylo kódové označení supertajného, zcela nelegálního programu CIA zahájeného počátkem 50. let. Zaměřoval se výlučně na ovládnutí mysli. Vycházel z toho, že „když to provozují komouši s našimi válečnými zajatci, měli bychom to provozovat taky“. Jenomže my neměli pod zámek někde poblíž Langley dost zajatých Sovětů nebo Číňanů, takže naši ctění vědátory z Úřadu CIA pro vědecké informace se rozhodli experimentovat s druhou nejvhodnější skupinou – s americkými a kanadskými dobrovolníky. Háček byl v tom, že o opravdové dobrovolníky nešlo. Byli to prostě jen obyčejní civilisté a vojáci, hrstka nic netušících vládních zaměstnanců, pacientů z ústavů pro duševně choré a smolařů, k nimž přihodili pár šlapek a prostitutů. Nikdo z nich neměl ponětí, co s nimi ve skutečnosti provádějí.

Někteří lékaři a zdravotní sestry, kteří vykonávali procedury, ani nevěděli, pro koho vlastně pracují. Máme záznamy jen o několika z nich a těm prý bylo řečeno, že spánkové manipulace, smyslová deprivace, drogy, elektrošoky, lobotomie, mozkové implantáty a další experimentální terapie, které probíhaly v místnostech s roztomilými názvy jako „klec“ a „pokoj pro zombíky“, mají zlepšit zdravotní stav testovaných subjektů.

Několik těch bezděčných pacientů nakonec spáchalo sebevraždu.

Ctihodní zástupci lékařské komunity, kteří se na těch experimentech podíleli, museli být v den, kdy se na fakultě probírala Hippokratova přísaha, zrovna za školou. Anebo byli tak uhranutí nacistickými vědci, které jsme k nám po válce přetáhli, že program MK-ULTRA spustili bez velkého vyptávání.

Nepřítel mého nepřítele..., tak se možná ospravedlňovali sami před sebou. Ale na tom už nesejde. Je to minulost. Nebo jsem si to aspoň myslel, dokud mi nedošlo, že hodně těch lidí se dodnes potuluje mezi námi, protože za ty špinavosti nikdy nikoho nezavřeli.

Ani jednoho.

A že jich bylo!

MK-ULTRA sestával z více než sto padesáti utajených programů probíhajících na desítkách univerzit a jiných institucí po celé zemi. A jako bych se i tak nebrodil hustým bahnem, situaci mi navíc komplikoval fakt, že akta MK-ULTRA byla zničena dávno předtím, než digitální stopy a Wikileaks nevratnou likvidací informací prakticky zneemožnily. V roce 1973, kdy ředitel CIA Richard Helms kompletní skartaci nařídil, to ještě šlo. Mnoha dokumentům se přesto podařilo přežít – z trapně banálního důvodu, že je někdo omylem uložil na nepatřičné místo. Nedávno byly odtajněny a já nad nimi strávil spoustu času. V žádném však nepadla ani zmínka o tom nedopadnutelném parchantovi.

A když už je řeč o parchantech, den za dnem ve mně rostl pocit, že mi ani nedá moc práce řídit se Gallovým rozkazem, abych tu věc nechal plavat. Docházely mi totiž nitky, kterých bych se mohl chytit. Pokud jsem nemínil vloupat se do serverovny CIA a nabourat se do databází zavěšený od stropu v přiléhavé černé kombinéze à la Tom Cruise, napadla mě jen jedna možnost. Za rozumnou se nedala označit ani náhodou. Hnidopich by neopomněl zdůraznit, že je navíc hrubě protizákonná. Napadla mě před několika týdny, už hodně pozdě večer a po pár pivech, když jsem se zase jednou

užíral nepotlačitelným vztekem, který mě popadá, kdykoli si na to jejich svinstvo vzpomenu.

Teď, když jsem civěl do parku na vytrvalý proud civilistů unášených jejich každodenním bezpečným životem, zničehonic jsem se přistihl, že nad tím nápadem hloubám znova. Přemítal jsem, jestli skutečně nemám jinou možnost a jestli opravdu vím, do čeho jdu. Masochisticky jsem se začínal bavit představou, jak to asi dopadne a jak dopadnu já. A v tu chvíli mi zabzučel mobil a vytrhl mě ze spřádání vychytralých, ačkoli hodně hazardérských plánů.

Z mého strážného anděla se vyklubal můj parták Nick Aparo. Zajímal se, kde trčím, a oznámil mi, že máme rozkaz vyrazit do akce. Máme jet do Queensu a hodit sebou. Někdo si vyzkoušel bungee jumping skokem z okna v šestém patře v Astorii. S uvazováním lana se nenamáhal.

Zmačkal jsem pytlík od večere, zahodil ho do odpadkového koše a zamířil zpátky do kanceláře.

Trocha rozptýlení mi přišla vhod.

3

„Jak jsi pořídil u Galla?“

Aparo seděl za volantem. Jeli jsme jeho bílým Dodgem Charger, výstražná světla na střeše blikala a siréna kvílela. Uháněli jsme po Rooseveltově k tunelu Midtown.

„Je to papaláš,“ řekl jsem s pohledem upřeným před sebe.

Aparo pokrčil rameny. „Vážně, Seane..., jak dlouho v tom chceš pokračovat?“

„To se ptáš doopravdy?“ odsekl jsem. „Ty taky?“

„Ale no tak,“ ohradil se. „Víš přece, že stojím na tvojí straně. Celou dobu. Ale musíš si přiznat, že už jsme vystříleli zásobník, a kde nic, tu nic.“

„Když se chce, všechno jde.“

„No jasně. Jako třeba s tou prsatou kočkou, co se mnou chodí na spinning a má nejmíň pětky.“

„Nekecej, ty chodíš na spinning?“

Poplácál se po břicho. „Za dva týdny jsem shodil čtyři kila, amigo. Po pupkáčích holky nejedou.“

Není nad čerstvý rozvod, když se chce chlap dostat zpátky do formy. „A na to jsi přišel až teď?“

„Co já, jde o tu holku,“ opáčil. „Sázím se, že by se radši nechala unést a prodat do otroctví v Súdánu, než by se mnou strávila noc. Ale znamená to, že hodím flintu do žita? Jasně, že ne. Když se chce, všechno jde. Akorát že oba víme, jak já se klidně nechám ponížit a jak hluboko klidně klesnu v beznadějný honbě za kořistí. A tak se ptám tebe, kamaráde: kam až jsi ochoten zajít ty?“

Ptal jsem se sám sebe na totéž.

Brzy jsme vjeli do Astorie. A jak se dalo čekat, u cíle naší cesty to vypadalo tak trochu jako v cirkuse. Člověk by čekal, že znudění Newyorčané už zažili všechno, co tohle město umí nabídnout, ale smrt na veřejném prostranství stále ještě dokáže přilákat dav, že by jablko nepropadlo.

Scénu tvořila šestipatrová cihlová budova z předválečné éry. Stála v ulici křižující Jedenatřicátou, lemované stromořadím. Policie ulici uzavřela, takže vznikla menší dopravní zácpa. Řidiči vztekle troubili a zasypávali se trapně neoriginálními nadávkami. Aparovi se pomocí sirény a zručného manévrování podařilo tím zmatkem prorazit a zaparkovat opodál. Prošli jsme kolem chaoticky roztroušených reportážních a hlídkových vozů, vytáhli odznaky a podlezi policejní pásku. Vzápětí jsme se ocitli v samém centru dění, na místě, kde se oběť rozloučila se životem. Byl to chodník přímo před budovou, jejíž zdobené průčelí zhyzdila klikati-

ce požárního schodiště a klimatizační jednotky u některých oken.

Technici z kriminálky už nad mrtvým vztyčili velký stan, aby uchránil případné důkazy před znehodnocením – ať už bezděčným, či úmyslným – a před povětrnostními vlivy. A samozřejmě taky zajišťoval soukromí. Podle kvanta čumilů v oknech jsem si uměl představit, kolik pobíhání od dveří ke dveřím vyšetřovatele čeká a kolik fotek a videí z mobilních telefonů nashromáždí. Bylo potřeba obejít sousedy a posbírat důkazy, protože podle předběžných informací, které jsme měli k dispozici, policisté hned po příjezdu zjistili, že než naše oběť přistála na chodníku, prolétla zavřeným oknem.

Sebevrazi si ho obvykle napřed otevřou.

Snadno jsem se dopracoval i k odpovědi na další otázku – proč nás zavolali k potenciální vraždě do Queensu, když přesně tohle má v popisu práce místní oddělení vražd. Oběť byl diplomat.

Ruský diplomat.

Když jsme přicházeli, zvedl jsem oči a uviděl dvojici mužů vykloněnou z okna v nejhořejším patře přímo nad stanem. Nejspíš místní detektivové. Vsadil bych se, že nemají radost, že nás tu vidí. Navíc se zdálo, že oběť při pádu minula stromy, což nijak neprospěje stavu její tělesné schránky.

U vchodu do stanu jsme se s Aparam zastavili. Hemžili se v něm laboratorní technici, cvakali snímky, odebírali vzorky a prováděli všechny svoje obvyklé kejkle. Poptal jsem se po koronerovi. Byl ještě tady, čekal na pokyn, že smí odlifrovat mrtvolu do svého podzemního doupěte. Vymotal se ze skru máže uvnitř. Setkali jsme se poprvé, a tak jsme se navzájem

představili. Jmenoval se Lucas Harding a měl nesnesitelně bohorovné chování, jako zřejmě všichni soudní ohledavači.

Pozval nás na svoje výsostné území. Natáhli jsme si přes boty papírové návleky, nasadili si nezbytné gumové rukavice a vešli za ním do stanu.

Nebyl to hezký pohled.

Žádné tělo, které sletí ze šestého patra na betonový chodník, není hezké.

Předtím jsem viděl jen jednu podobnou mrtvolu po tak dlouhém pádu, a přestože pro mě pohled na krev není nic nového, tenhleten výjev do smrti nezapomenu. Většina z nás má ve zvyku ignorovat křehkost našich tělesných schránek, ale nic nám ji nepřipomene tak surově a přímočaře, jako když se někdo takhle rozplácne na chodníku.

Lebka byla tak zdeformovaná, že vypadala, jako by byla z plastelíny, kterou zuřivě sežmoulalo nějaké obří batole. Přesto bylo jasné, že se díváme na dospělého bělocha s krátkými tmavými vlasy, věkem někde mezi třicítkou a čtyřicítkou a v dobré kondici – tedy přinejmenším do toho pádu. Měl na sobě tmavomodrý oblek. Látka byla pod levým loktem a na pravém rameni protržená, protože ji prorazily roztržštěné kosti. Kolem hlavy mrtvého se rozprostírala kaluž sražené krve. Další stekla po mírně skloněném chodníku nalevo od těla a vsákla do pukliny v betonu. Nejtruchlivější pohled ale skýtala mužova čelist. Zdálo se, že schytala přímý náraz a ten ji vykloubil, takže teď visela ke straně jako příliš velký chránič brady sražený neurvalým soupeřem.

Všude kolem se povalovaly střepy. Dávali jsme pozor, abychom do nich nešlápli.

Harding si všiml, že se na ně dívám.

„Jo, sklo odpovídá tomu, co se dá vyčíst z těla,“ prohlásil. „Paže prozrazují, že je natáhl před sebe ve snaze zbrzdit pád. Samozřejmě zbytečně, ale je to instinktivní reakce. A potvrzuje, že byl během pádu naživu a při vědomí. Stejněmu průběhu nasvědčuje i to, kam dopadl vzhledem ke stěně budovy. Sebevrazi obvykle jen udělají krok do prázdna. Nedávají do toho žádný elán – nechovají se, jako kdyby na plovárně hupsli z prkna do bazénu. Prostě udělají krok z římsy dolů. Kdyby to tak bylo tady, dopadl by o kus blíže ke zdi. V tomhle případě ale zafungovala nějaká hybná síla. Kdyby chodník nebyl tak široký, přistál by ten chlápek někomu na autě.“

„Známe jeho totožnost?“ zeptal jsem se.

Harding přikývl. „Ti, co u něj byli první, mu vytáhli z náprsní tašky legitimaci. Počkejte, mám to tady.“ Vrátil se v zápisníku o stránku zpátky a našel, co hledal. „Jmenoval se Fjodor Jakovlev. Máme to potvrzeno od zástupce ruské ambasády. Někde se tu potlouká.“

„Potvrzeno proto, že mrtvého znal?“

„Znala,“ opravil mě Harding.

„Jaký je přesný čas smrti?“ zeptal se Aparo.

„Osm dvacet, plus minus minuta,“ odvětil Harding. „Málem se strefil do dvou kolemjdoucích. To oni to ohlásili.“

Podíval jsem se na hodinky a pochopil, nač Aparo naráží. Bylo skoro jedenáct. Oběť zemřela před dvěma a půl hodinami. Takže pokud jde o vraždu – a to se momentálně zdálo nad slunce jasnější –, dorazili jsme na mejdan se zpožděním. To nebyl nejlepší start.

Rozhlédl jsem se kolem a položil otázku, která byla v téhle situaci klíčová: „Našli jste u něj mobil? Nebo někde poblíž?“

Koroner svraštil obočí. „Ne..., aspoň přímo u něj ne. A nikdo nám ho neodevzdal.“

Smůla. Ale až zjistíme jeho telefonní číslo, nebude pro nás problém vytáhnout, co v mobilu měl. Tedy pokud nám Rusové číslo dají, a to bylo dost nepravděpodobné, jelikož šlo o diplomata. „Potřebujeme zajistit důkladnou prohlídku celého okolí pro případ, že mu telefon vypadl při pádu.“

„Pošlu kluky, aby to tu znova pročesali.“

Domluvili jsme s koronerem, vyšli ze stanu a zamířili do domu.

Když jsme vcházeli do haly, všiml jsem si, že u vstupních dveří je mluvítko, ale žádná bezpečnostní kamera. Hala byla zchátralá, ale čistá. Ani tam jsem nezahlédl kamery, ale v takovéhle budově jsem je ani nepředpokládal. Stěnu napravo zabíraly poštovní schránky. Na některých byla jména nájemníků, jinde jen čísla bytů. My měli namířeno do bytu 6E. K tomu patřila jedna z těch bezejmenných.

Vyjeli jsme rozvrzaným výtahem do nejvyššího patra, kde na nás čekal uniformovaný strážník. Z podesty vedly dveře do tří bytů. 6E byl ten nejdál nalevo. Bylo mi jasné, že sousedy už vyslechli, i když vzhledem k hodině, kdy k vraždě došlo, už jich asi hodně odešlo do práce.

Vešli jsme do bytu. Byl tmavý a dýchal jakýmsi zašlým majestátem. Jako tolik předválečných domů pro lepší rodiny se pyšnil půvabně starosvětskými prvky. Parketové podlahy, vysoké stropy, klenuté dveřní průchody, zdobené stropní římsy..., to jsou věci, které v novějších stavbách nenajdete.

Dekor – samé tmavé dřevo, květinové a krajkové vzory se spoustami drobných ornamentů – a dokonce i vůně interiéru okamžitě navozovaly atmosféru starých časů. Nájemníci tu očividně žili dlouhou řadu let. Do celkového dojmu dokonale zapadala zarámovaná fotografie na stolku v předsíni. Zachycovala rozesmátou dvojici mezi šedesátkou a sedmdesátkou, jak pózuje před obrovskou skalní bránou, jaké jsou k vidění v národních parcích daleko na západě. Muž na snímku, nevysoký, s kulatým obličejem a věnečkem prořídilých bílých vlasů kolem plešky, nebyl totožný s tím mrtvým dole. Na stěně nad fotkou visely tři starobylé ikony, malé, stářím popraskané dřevěné desky s klasickým zpodobením Panny Marie s Ježíškem.

Na stolku, kam se většinou odkládá došlá pošta, ležel ještě časopis pro ženy. Všiml jsem si jména na adresním štítku – Daphne Sokolovová.

Z předsíně se vcházelo do obývacího pokoje, kde u roztráštěného okna stáli dva muži v civilu a strážník, zabraní do rozhovoru s jakousi ženou. Na první pohled bylo zřejmé, že v místnosti došlo ke rvačce: svědčil o tom převržený konferenční stůl a střepy a květiny z rozbité vázy rozsypané na koberci u okna.

Rychle jsme se představili. Ti dva v civilu byli detektivové ze 114. okrsku, Neal Giordano a Dick Adams. Uniformovaný strážník se jmenoval Andy Zombanakis a byl také odtamtud. Všichni tři se tvářili rozmrzele a nebylo divu, protože pravděpodobně dostali nařízeno, aby tu na nás počkali a předali nám vyšetřování, které podle jejich mínění určitě patří jim. A vypadali namíchnutě, jako bychom jim s Aparam pokazili

rande. To se dalo pochopit ještě snáz vzhledem k ženě, se kterou se bavili. Působila v těchto kulisách naprosto nepatřičně, dokud se nepředstavila jako Larisa Čumičevová, zástupkyně ruského konzulátu.

Byla překrásná. Na deseticentimetrových podpatcích se mi skoro dívala z očí do očí, byla štíhlá, ale přitom měla oble tvary, zdůrazněné na míru ušitou sukní tmavomodrého kostýmu a bílou halenkou, a nádavkem tu nejhříšnější kombinaci svůdných rtů a modrých očí, jakou jsem kdy viděl. Celkový dojem korunovaly dokonale učesané kaštanové vlasy, v nichž nad důstojnou hnědí převládaly rudozlaté odstíny. Koutkem oka jsem se podíval po svém čerstvě svobodném parťákovi a přímo jsem viděl, jak se mu v mysli chlípně odvíjejí divoce dráždivé scény. Těžko jsem mu to mohl zazlívat. Žádný chlap by se jim neubráníl.

Oslovil jsem ji jako pravý džentlmen. „Upřímnou soustrast. Znála jste ho?“

„Ani ne,“ odvětila. „Letmo jsme se vídali při oficiálních příležitostech, ale pracovní jsme neměli nic společného.“

Mluvila s nepatrným slovanským přízvukem. A jako by nestačilo to ostatní, na půvabu jí dodával i hlas.

Soustřed' se.

„Kdo to byl?“

„Fjodor Jakovlev. Třetí tajemník v oddělení námořních záležitostí na zdejším konzulátu.“

Námořní záležitosti. S tím jsem se setkal poprvé.

„A vy?“ zeptal jsem se jí. „Říkala jste, že jste pracovní neměli nic společného.“

Vylovila z vnitřní kapsy saka vizitku a podala mi ji. Přeče-

tl jsem nahlas funkci, která stála drobným písmem pod jejím jménem. „Poradkyně pro styk s veřejností.“

No, aspoň že tam nenapsali „atašé“.

Nechal jsem ta slova viset ve vzduchu a zvedl jsem oči od vizitky. Setkali jsme se pohledem a já se znalecky pousmál. Vyčetla z mého výrazu podezření, ale nezdálo se, že by ji jakkoli vyvedlo z míry. Stejný taneček jsem už dřív provozoval s mnoha „diplomaty“ z nejrůznějších konců světa, mimo jiné z Číny, Francie a Izraele. Jsou to však především Rusové, kdo nepřestávají vytáčet piruety v tomhle tanečním sále.

V tančírně pro špióny.

4

I dnes, kdy Berlínská zeď a Říše zla skončily v propadlišti dějin, pořád hrajeme staré známé hry.

Sovětský svaz vystřídalo Rusko a nejvyšší šéfové KGB spolu se svými klíčovými partnery z řad organizovaného zločinu teď zemi přímo vlastní, místo aby pouze ovládali její obyvatele. Komunismus spočívá v mělkém hrobě a na něm tančí kalinku zvrhlá verze divokého kapitalismu. To ale ještě neznamená, že mezi námi vládne přátelství. Už nevedeme ideologické spory, ale pořád se nenávidíme do morku kostí a věnujeme spoustu času a zdrojů vzájemnému špehování.

My máme špióny u nich, oni u nás. Rusové nás většinou zásobují těmi úplně klasickými. Někteří mívají „oficiální krytí“, čili zastávají nějakou nudnou funkci na ambasádě nebo konzulátu, obvykle post atašé, tajemníka nebo porad-

ce. Dobrodružnější náтуры tu působí neoficiálně. Nepracují pro vládu, takže se v případě odhalení netěší diplomatické imunitě. Vzhledem k tvrdým rozsudkům, které v procesech s vyzvědači často padnou – popravy nevyjímaje –, podstupují nesrovnatelně vyšší riziko.

A potom je tu nový druh „nasazených agentů“, jako byla například Anna Chapmanová a její nešikovní společníci, které jsme pozatýkali a vyexpedovali ze země před pár lety. Média se div nepotrhala smíchy při představě, že by ta oslnivá rudovláska se svou partičkou facebookových závisláků představovala pro náš mocný národ nějakou hrozbu. Věc se má tak, že typický ruský špeh v našem středu teď má diplom z Newyorské univerzity, zahájí někde kariéru jako stážista, naváže milostný poměr s osobou zastávající důležité postavení v některé zájmové oblasti Kremlu – například v oboru financí, politiky či médií – a nakonec se usadí jako zaměstnanec v nějaké klíčové instituci a posílá odtamtud důvěrné interní informace o dotyčném sektoru.

Už se navzájem neničíme horečným zbrojením. Dnes jde čistě o vydělávání peněz a získání ekonomické nadvlády. A pokud naši pozornost odvede teroristický útok nebo válka v cizině, oslabí nás nebo nás doženou k bankrotu, tím líp.

Dole na chodníku jsme měli mrtvého třetího tajemníka a tady nahoře poradkyni, aby nám pomáhala s vyšetřováním. Čili staromódnější verze. Ale potenciálně výbušnější.

Otočil jsem se a rozhlédl se po místnosti. Stála tu opotřebovaná květovaná pohovka s dvěma obyčejnými křesly po stranách. Naproti ní velká stará televize, podél celé jedné boční stěny masivní police na knihy. Přetékal nejrůznějšími

svazky a mezi nimi jsem uviděl důmyslnou stereo soupravu s dvěma mohutnými reproduktory na protilehlých koncích nejhořejší police. Krom toho tu byl převržený konferenční stůlek, kterého jsem si všiml už předtím. A to velké okno vedoucí na ulici. Sklo se z něj skoro všechno vysypalo, dřevěný rám byl popraskaný a rozštípaný.

„Tak jak jsme na tom?“ zeptal jsem se těch tří poldů a ukázal na to dílo zkázy. „Co už víme? Tohle není Jakovlevův byt, že ne?“

„Ne,“ potvrdil Giordano. Podal mi další fotku v rámečku. Byla na ní tatáž dvojice jako na snímku v předsíni, jenže tentokrát na dovolené někde v teplých krajích. „Raďte se podívat na Lea Sokolova a jeho manželku Daphne. Bydlí tady oni.“

„Kde jsou?“

„Jak vidíte, tady ne,“ odsekl Adams.

Nechoval se zrovna přátelsky. Ne že by mi na tom záleželo, ale neměl jsem náladu na dětinské soupeření, kdo koho přečůrá, ani na tahanice o pravomoci. Obojí vídám až příliš často v béčkových filmech, než abych to chtěl snášet v reálném životě.

Řeči se znovu ujal Giordano. „Sokolov učí fyziku na střední škole ve Flushingu. Ráno nedorazil do práce.“

„A jeho žena?“

„Zdravotní sestra v Mount Sinai. Včera měla noční, odešla z nemocnice v sedm.“

„Tady se neukázala?“ zeptal se Aparo.

Giordano zavrtěl hlavou. „Ne. Omrkli jsme to tu. V koupelně jsou zubní kartáčky, v posteli se spalo, na nočním stolku leží brýle na čtení. Ve skříni v předsíni je zastrčeno

pár prázdných kufrů. Nezdá se, že by si vyrazili na výlet. Jo, a v topinkovači zůstalo pár krajíců chleba.“

To bylo zvláštní. „Že by nečekaná návštěva? Přepadovka?“ nadhodil jsem.

Pokrčil rameny. „Možná.“

Přikývl jsem, opatrně jsem překročil střepy na koberci, došel k oknu a vykoukl ven. Stan se rozkládal přímo pod námi. Pak jsem se podíval naproti přes ulici. Hodilo by se nám, kdyby tam stála nějaká podobná budova. Někdo by si mohl něčeho všimnout. Jenže naproti se táhla jen jednopatrová šňůra obchodů. Sokolovovi a jejich sousedé měli krásnou vyhlídku. My ne.

„Neviděl někdo něco užitečného? Sousedí, někdo z lidí na ulici?“

„Strážníci a detektivové je obcházejí, ale zatím nic,“ odpověděl Zombanakis.

Obrátil jsem se k Larise. „Kde se tu vzal Jakovlev? Co tu dělal?“

„Nevím. Mluvila jsem s prvním tajemníkem z oddělení námořních záležitostí, jeho přímým nadřízeným. Jakovlev tu podle něj neměl na práci nic oficiálního.“

„Znal se Jakovlev se Sokolovovými?“

„Pokud víme, tak ne,“ odvětila. „Ale musíme se poptat u lidí, kteří ho znali.“

„Byl ženatý?“ vyzvídal Aparo. „Má nějakého blízkého příbuzného, se kterým bychom si měli promluvit?“

„Byl svobodný,“ řekla. „Všechny příbuzné má doma v Rusku.“

„A co nějaká dívčí známost?“ přitlačil na pilu. „Popřípadě chlapecká. Nebo někdo, kdo si ho vydržoval?“

Můj parťák, světový šampion v taktu. Zaškaredil jsem se na něj a on jako vždycky zareagoval hraným údivem. *No a co?* říkal jeho výraz.

Larisou to ani nehnulo. „Ničím takovým se nám nepochlubil,“ prohlásila suše. „Podívejte, stalo se to teprve před pár hodinami a jistě chápete, že jsme na konzulátu všichni v šoku. Brzy seženeme odpovědi na vaše otázky. Věřte mi, že se chceme dozvědět, co se tu seběhlo, stejně jako vy.“

Pokýval jsem hlavou a znovu se zadíval na zarámovanou fotografii. Leo a Daphne Sokolovovi. Milý a neškodně vyhlížející postarší pár. Na první pohled lidé, jaké bychom si všichni přáli za sousedy. Jenže na téhle dvojici je něco víc. To bylo nad slunce jasnější. Pochyboval jsem však, že má smysl dál tlačit na Larisu. Jestli o nich má nějaké další informace, nemínil se o ně s námi podělit.

Pro pořádek jsem se ale ještě zeptal: „A co Sokolovovi? Ještě něco bychom o nich měli vědět? Mají děti?“ Na fotky dětí nebo vnoučat jsem nikde nenarazil.

„Zdá se, že ne, ale nevíme to jistě,“ řekl Giordano.

Obrátil jsem se k Larise. „Nemáte je z nějakého důvodu na radaru?“

„Ne. A nevím, proč bychom je měli mít. Jak dobře víte, v tomhle městě jsou Rusů statisíce. Nemáme důvod je sledovat, stejně jako ho nemáte vy. Přijdou za námi, jen když mají nějaký problém.“

„A ten Sokolovovi neměli – až do dnešního rána.“

Pokrčila rameny a pak přikývla na souhlas. „Už to tak vypadá.“

„Mohl by jim někdo chtít ublížit?“ zeptal jsem se.

Zvědavě si mě změřila. „Proč myslíte?“

„No, třeba to bylo tak, že se strhla hádka a jeden ze Sokolovových vystrčil Jakovleva z okna. Jenže Jakovlev mi připadal fyzicky zdatný a neumím si dost dobře představit, že by ho Leo nebo Daphne přemohli.“

„Pokud náhodou nemají černý pás v džudu, o kterém nevíme,“ přišel se svou troškou do mlýna Aparo.

„Jistě, taková možnost existuje vždycky,“ připustil jsem a skoro se mi povedlo potlačit sarkastický tón.

„Nebo ho mohli zdrogovat,“ dodal.

„Váš koroner tyhle věci snad prověří, ne?“ řekla Larisa.

„Ano, dostaneme úplnou toxikologickou zprávu. Ale třeba to nespáchali Sokolovovi. Třeba se jen dostali do potíží a obrátili se k Jakovlevovi o pomoc. Třeba se s ním přátelili a on se tu objevil v nevhodnou chvíli, k něčemu se připeletl a skončil kvůli tomu dole na chodníku.“ Aparo se ohlédl po detektivech. „Jakovlev sem čistě náhodou zaskočil, došlo ke rvačce, on nakonec proletěl oknem a Sokolovovi se vypařili. Klíčové je najít Sokolovovy. Souhlas, vy všichni?“

„Profíci jste tady vy,“ prohlásil Adams kysele. „My jsme tu jen od toho, abychom si prošoupali podrážky obíháním sousedů.“

Nechal jsem to projít bez povšimnutí. „Vyhlásili jste po Sokolovových celonárodní pátrání?“

Takhle vyřčeno to znělo divně. Ne ta formulace, ale ten nápad sám o sobě. Zalarmovat celou zemi kvůli dvěma šedesátníkům, kteří vypadají na dokonale počestné neškodné občany, se prostě zdá přehnané. Ale čím víc jsem nad tím přemýšlel, tím víc ve mně sílil pocit, že jsou možná v bryndě. Musíme je najít.

Adams předstíral hluboké soustředění, jako by úporně ždímal mozek, a pak nasadil rozzářený výraz člověka, jenž právě dospěl k převratnému objevu. „Sakra, jak je možné, že nás to nenapadlo?“ Otočil se k partnerovi a ukázal na nás. „Poslouchej a uč se, kámo. Federálové jsou prostě kouzelníci. Poslouchej a uč se.“

Bylo na něm vidět, že vyloženě prahne po tom, abych mu poskytl záminku vyhrotit situaci. Soudě podle rozpačitého výrazu jeho partnera se tak nechoval poprvé. Jenže já neměl chuť skočit mu na špek. Aparo mezitím poodešel stranou, aby prozkoumal police, a teď se po nás ohlédl. Dal jsem mu pohledem najevo, že má zachovat klid.

„No dobře,“ řekl jsem. „Než najdeme Sokolovovy, musíme sehnat odpovědi na spoustu otázek. Začneme od začátku. Jak se sem dostal Jakovlev? Přijel autem, autobusem, metrem, nebo taxíkem? Viděl ho někdo přijíždět? Přišel sám?“ Významně jsem pohlédl na detektivy. Mlčeli jako zařezaní. „Nebyl tady tou dobou už někdo jiný?“ přitlačil jsem na pilu. „A jestli ano, jak se sem dopravil? A co se stalo s Jakovlevovým mobilem? Nenašli jste ho tu přece, že ne?“

Adams zavrtěl hlavou.

„Dole po něm taky není ani vidu, ani slechu,“ pokračoval jsem. „A nějaký mobil určitě měl, že? Kdo další tady byl? Někdo tu očividně být musel. Byli to Sokolovovi? Někdo jiný? Ať to byl kdokoli, jak se odtud dostal? Má budova zadní vchod nebo vchod pro obsluhu? Viděl Sokolovovy někdo odcházet? Mají nějaká auta, a jestli ano, kde jsou?“ Přerušil jsem palbu otázek a na moment se odmlčel. „Takže je toho potřeba fůru oběhat,“ dodal jsem a loupl jsem okem po Adamsovi. „A vy

dva buď nahodíte jiný přístup a uděláte si z nás na Federal Plaza kamarády, což se vám někdy časem může hodit, nebo nás přestaňte zdržovat, vypadněte a nechte nás dělat naši práci. Vyberte si. Ale koukejte se rozhodnout, a hned.“

Giordano pohlédl na Adamse a prohlásil: „Klídek, všechno je v pohodě. Rádi pomůžeme. Ale jen když nás budete průběžně informovat, co zjistíte vy. Musí to fungovat obousměrně.“

„Jasně.“

„A chceme se podílet na dopadení pachatele,“ dodal.

„Beze všeho. I když jestli se za tímhle případem budeme honit přes půlku zeměkoule, může nakonec všechno dopadnout jinak.“

Aparo se uchechtl. „Jeho případy tu neblahou tendenci mají,“ utrousil na moji adresu.

Zabodl jsem pohled do Adamse. Giordano se na něj významně zadíval.

Adams se zamračil a rozmrzele přikývl. „Tak jo. Pro mě za mě.“

Aparo protrhl nevraživé ticho poznámkou: „Hele, byla ta věc takhle otevřená, už když jste přišli?“

Všichni jsme se ohlédlí, abychom se podívali, o čem to mluví.

Ukazoval na stereo soupravu. Popošel jsem blíž.

Byla to černá hi-fi věž sestavená z masivních staromódních komponentů – zesilovač, rádio, dva přehrávače kazet a přehrávač cédéček. Právě přehrávač cédéček Aparu zaujal. Měl měnič na pět CD, kde nejsou kompaktní disky nad sebou, ale v přihrádce o velikosti vinylového elpíčka, která vy-

jede ven, když stisknete tlačítko „Vysunout“. Do jednotlivých slotů na otáčivém talíři se dá vložit pět cédéček. Přihrádka byla vysunutá. Zadíval jsem se na ni. Čtyři cédéčka ležela na svých místech. Pátý slot – ten nejvzdálenější, který by začal hrát, kdybyste zmáčkli „Přehrávání“, a kde byste cédéčko čekali nejspíš – byl prázdný.

Zdálo se to zvláštní, to ano. Ale nemuselo to nic znamenat.

Aparo studoval nápisy na cédéčkách a ušklíbal se.

„Páni. Samá opera a klasika. A při týhle velikosti reprávků... Sousedí je musí milovat.“

Věnovali jsme mu bezvýrazný pohled.

Hodil zpátečku. „Jako bych nic neřek.“

„Co provedeme s novináři?“ zeptal se Giordano. „Čekají, že jim něco předhodíme.“

Na chvílku jsem se zamyslel a pak jsem mu podal zarámovanou fotku. „Pustíme ven tohleto. Řekněte, že si se Sokolovovými nutně potřebujeme promluvit, že je to jejich byt, ale oni tady v době tragédie nebyli. Volte opatrně slova i tón, aby je novináři nevydávali za podezřelé – na to dohlédněte. Třeba budeme mít kliku a někdo zavolá.“

Giordano přikývl. „Vezmu si to na starost.“

Znovu jsem se rozhlédl kolem.

Ruský diplomat vyhozený z okna po nějaké rvačce, ne-zvěstní postarší manželé.

Nic, co by stálo za vyhlášení oranžového stupně poplachu. Dokonce ani naoranžovělého, kdyby takový existoval.

Musel jsem si připustit, že se mi do toho případu dvakrát nechce. Je to koneckonců vyšetřování obyčejné vraždy, tak-

že by asi bylo rozumnější přepustit ho místnímu oddělení vražd. Dokonce i pitomec jako Adams by ho nejspíš dokázal dotáhnout do konce. Nás s Aparentem k němu navedli jen proto, že se u mrtvého našel ruský pas. Máme v popisu práce chytání větších ryb – nemluvě o kořisti, za kterou se honím já. Jenomže neexistoval způsob, jak se z úkolu vyvléknout. Navíc mi kdesi vzadu v lebce neodbytný tenoučký hlásek našeptával, že Sokolovovi potřebují naši pomoc. A po všech těch letech jsem se naučil vnitřní hlas neignorovat.

Musíme je najít. A rychle.

5

Dare County, Severní Karolína

Telefonát přišel ve chvíli, kdy se Gordon Roos vracel z dopolední procházky po pláži. Potulky po Outer Banks, pásu ostrůvků podél pobřeží propojených řadou mostů, přímo miloval. Od oceánu pofukoval vytrvalý vítr, vzduch provoněný solí báječně prospíval jeho dutinám, a k tomu zenová otevřenost krajiny – nesrovnatelně příjemnější prostředí než stísněná střešní nástavba ve Falls Church ve Virginii, kde žil před odchodem do důchodu. Sice si připadal trochu na vedlejší koleji, ale pořád byl po ruce, aby mohl kdykoli naskočit do akce, kdyby se v agentuře vyskytlo něco lákavého.

Jako třeba zrovna teď. Ověřil si identitu volajícího na svém zabezpečeném mobilu s 1024bitovým RSA klíčem, i když předem věděl, kdo volá. Tohle telefonní číslo neznal skoro nikdo, protože Gordon Roos byl nejen vysloužilý agent CIA, ale také krajně nespolečenský tvor. Když si chtěl užít večer a zastesklo se mu po lidské společnosti, bohatě si vystačil s jednou ze dvou osvědčených luxusních prostitutek. U lidí, kteří strávili většinu času na nebezpečných tajných misích v zájmu vlasti, to není nic neobvyklého. A Roosovi takový život nevadil. Nikdy si nepotrpěl na plytké žvanění a koktejlové večírky, které jeho manželka milovala tolik, že se nakonec rozhodla, že bez nich nedokáže žít.

Přijal hovor svým obvyklým způsobem, tedy beze slova. Volající ten zvyk znal.

„Naším ruským přátelům se právě ohlásily dvě najaté posily, které dělají chuťvy Sokolovově ženě,“ pravil mužský hlas. „Jeden čekal na toho jejich chlápka venku před domem a viděl ho padat. V panice práskl do bot a oba dva se stáhli.“

Roos kráčel uvolněným tempem dál. „Kde jsou teď?“

„Hlídadí ji v nějaké zapadlé díře. V motelu v Queensu, který patří Rusům, kousek od letiště JFK. Lidi na ambasádě čekají na pokyny z Moskvy, jak pokračovat, když se Sokolov vypařil.“ Muž se krátce odmlčel a pak dodal: „Možná přišla správná chvíle, abychom tam vpadli a sebrali jim ji. Měli bychom na Sokolova páku.“

Roos ten návrh zvažoval celé čtyři vteřiny. „Ne. Jen ať zůstane, kde je. Necháme věcem volný průběh. V Sokolovovi zřejmě zbyla trocha bývalé kuráže. Dokud budou jeho ženu držet, je šance, že ho to přiláká. Dokonce i kdyby ten motel

nenášel, hodí se jako vábnička, aby ho vytáhla z nory. Radši nebudeme dělat vlny, abychom ho nevyplašili. Ale musíme být připraveni vtrhnout tam, hned jak se ukáže.“

„Dobře. Pošlu tam akční tým.“

„Samozřejmě tajně.“

„Samozřejmě.“

„Výborně. Průběžně mě informujte. Dnem i nocí.“

„To si pište.“

Roos odmáčkl hovor.

Jak tak krácel ke svému domu, který se vynořil za větrem ošlehanou písečnou dunou, zabloudil v duchu o spoustu let zpátky do doby, kdy to všechno začalo. Vzpomněl si na svoje nadšení, když ho ten Rus poprvé naprosto nečekaně kontaktoval. Na úžasné vyhlídky, které to s sebou neslo. Na pečlivé plánování. Na zelenou od nadřízených. Na adrenalin, když se věci daly do pohybu.

Na vzrušující první setkání s tím Rusem.

A pak mu ten hajzlík vrazil kudlu do zad.

Zasraný Rusák. Představoval největší škobrtnutí v Roosově hvězdném vzestupu v agentuře. A kdyby jen škobrtnutí! Málem mu úplně zničil kariéru. Ale Roos se vypořádal s porážkou i ponížením. Zametl pomyslné střepy, napravil si reputaci tím, že dotáhl k úspěchu jiné obtížné operace – a podívejme se, o třicet let později začíná tatáž hra znova.

V duchu se usmál při představě, co přinesou nejbližší dny. Možná se po všech těch letech dočká dobrého konce. Když je teď jako „nezávislý smluvní pracovník“ prakticky na volné noze, má mnohem širší možnosti. Právě mu spadla do klína budoucnost daleko slibnější, než si kdy maloval.

Sokolov může být nesmírně cenná kořist. Taková, která katapultuje jeho důchodcovskou životní úroveň do mnohem uspokojivějších finančních sfér. A on si ho rozhodně nenechá podruhé proklouznout mezi prsty.

6

Londýn, Anglie

Přibližně ve stejnou dobu o šest a půl tisíce kilometrů dál na východ přijal jiný muž podobný telefonát, s podobnými informacemi. Ten jeho ale přišel z místa, která leželo ještě o dva a půl tisíce kilometrů východněji.

Z Moskvy.

Přesněji řečeno z Ústředí.

Ústředí tvořila rozlehlá betonová stavba ve tvaru kříže, uhnížděná uprostřed velkého lesa jižně od města.

Sloužila jako velitelství SVR neboli Služby vnější rozvědky, nástupkyně nechvalně proslulé První hlavní správy KGB. Ta byla oficiálně pověřena zpravodajskou činností v zahrani-

čí a kontrašpionáží. Neoficiálně čímkoli dalším, co bylo považováno za nezbytné z hlediska zájmů vlasti.

Čímkoli.

A pokud se vyskytlo něco zvlášť ožehavého, s největší pravděpodobností byl misí pověřen někdo z přísně tajné jednotky Zaslou neboli Clona. Její elitní tým tvořili příslušníci jednotek zvláštního určení Specnaz, kteří vynikali po fyzické a vojenské stránce a zároveň byli mistry přetvářky.

A kdykoli Zaslou dostal mimořádně citlivý úkol, s největší pravděpodobností jím byl pověřen Valentin Budanov.

Věděl o tom málokdo – prostě proto, že jen málokdo vůbec věděl o Budanovově existenci. Nebylo to potřeba. Budanov pracoval sám. A pracoval v hlubokém přitnutí. Vynořil se z něj, jen když nutně potřeboval nějakou informaci nebo operační podporu zvenčí – obvykle od nějakého vysoko postaveného pracovníka ambasády nebo spoluagentu SVR, kteří měli rozkaz vyjít mu ve všem vstříc. A když už se vynořil na světlo, samozřejmě nikdy jako Budanov. Podobně jako jiní agenti SVR cestoval pod různými falešnými identitami. Bezvadně mluvil mnoha cizími jazyky – poslední výčet jich uváděl sedm – a uměl se přestrojit tak, aby si ho okolí vůbec nevšimlo. Ani při zřídkačných příležitostech, kdy se vynořil z hlubokého utajení a zároveň odložil svou momentální falešnou identitu, nikdy nevystupoval pod svým pravým jménem.

Vystupoval jako Kostěj – pod krycím jménem, které vyvolávalo v těch, kdo ho zaslechli, panickou hrůzu. Pocházelo ze staré slovanské pohádky.

Kostěj Nesmrtelný.

Kostěj právě pobýval v Londýně. V posledním desetiletí trávil v britském hlavním městě hodně času. Stalo se útočištěm pro mnohé nepřátele Kremlu. A zástupy nových zbohatlíků a jejich přátel si sem uklízely svoje špinavé zisky – ulily si miliardy do hedgeových fondů, lukrativních nemovitostí a špičkových investic. Londýn jim připadal nejen jako báječné místo k životu a společenským zábavám, ale navíc jako bezpečný, stabilní úkryt pro jejich bohatství. Kdyby v dávných vazbách s Kremlem něco zaskřípalo, sem na ně dlouhé prsty tamních vládců nedosáhnou.

Jenže nikdo není úplně mimo dosah. V Londýně ani nikde jinde. A už vůbec ne pro člověka Kostějova typu.

Byl v Londýně už šest dní, připravoval likvidaci analytika britské tajné služby GCHQ, který se před jedenácti lety nechal zlanarit Moskvou a u kterého SVR pojala podezření, že ho Britové odhalili. Jenže do toho dorazil Kostějovi na šifrovaný mobil ten telefonát.

Generál mu nařídil, aby všeho nechal a odletěl do New Yorku.

Příslušný spis, rovněž šifrovaný, připojil jako přílohu k e-mailu a uložil do složky „Rozepsané“ na speciálním účtu na Gmailu, který byl vytvořen čistě pro tento účel.

Kostěj si spis stáhl a přečetl, hned jak odmáčkl hovor.

A jeho obsah mu vyrazil dech.

Analytikovi dopřála štěstěna krátký odklad. Bude žít o něco déle.

Kostěj musí chytit nejbližší let.

7

Zbytek dne nepřinesl žádná velká odhalení. Prozkoumali jsme všechny podstatné aspekty Jakovlevova případu, ale zatím jsme se neměli čeho chytit.

Návštěva školy, kde Sokolov učil, a nemocnice, kde pracovala jeho žena, nám neposkytla žádná nová vodítka. Sokolov dnes nedorazil do práce, což jsme už věděli. Ředitel tvrdil, že se mezi kolegy poptal, jestli si poslední dobou na Sokolovovi nevšimli něčeho zvláštního, ale prý se choval stejně jako vždycky – byl to dřič s milou povahou, oblíbený u studentů, prostě v každém ohledu příjemný člověk. Zřejmě neměl žádné příbuzné, které by bylo třeba uvědomit nebo vyslechnout. Daphne na rozdíl od něj měla sestru jménem Rena. Vypravil jsem se za ní do optiky pojmenované Delfy na Steinway Street. Než jsem dorazil, novinka už se jí donesla

a pořádně ji vyděsila. Rena se po rozvodu vrátila ke svému dívčímu jménu Karakatsaniová a v citovém rozrušení nezapřela řecký temperament.

S Aparentem jsme ji ze všech sil konejšili. Přesvědčovali jsme ji, že se nenašly žádné důkazy zločinu – tak trochu lež, já vím –, a ujišťovali ji, že děláme všechno možné, abychom Sokolovovy vypátrali a zajistili jim bezpečí. Konečně se zklidnila a já se dostal k otázkám, na které jsem potřeboval získat odpověď.

„Povězte mi, Reno: Vaše sestra a Leo..., je v jejich životě všechno v pořádku?“

„Ano, ovšem,“ odpověděla zvučným hrdelním hlasem. „Na Daphne a Leovi nic dramatického nenajdete. Jejich manželství jako by vypadlo z pohádky. On ji miluje nade všechno na světě a ona mu to oplácí. Jsou do sebe zamilovaní jako pubertáci, až je to s podivem, v dnešní době a v jejich věku.“ Půvabně pokrčila rameny. „Mají štěstí, vidíte?“

„Jsou spolu už dlouho?“

Obrátila oči k nebi. „Odkakživa.“

„Jak dlouho?“

Zamyslela se nad tím. „Počkejte. Brali se...,“ zašátrala v paměti, „... v třiaosmdesátém, aspoň myslím. Leo byl ve městě teprve krátce, přistěhoval se tak před rokem, dvěma. Ještě neuměl dobře anglicky, a když nám ho Daphne poprvé představila, zaskočilo nás to. ‚Myslíš to vážně? S tímhle chlapem?‘ Byl hrozně milý, nic proti němu, ale sklízel ze stolů nádobí v egyptské restauraci dole na Atlantic Avenue. Moji rodiče, Bůh dopřej klid jejich duši, měli s dcerou ctižádostivější plány. Já se sebou taky. Chodila jsem tenkrát s nějakým E. F. Huttonem – radši o něm ani nechtějte slyšet. A Leo... mizerná

práce, vyhlídky pod psa a navíc pil. A jak pil, panebože! Po rusku. Byl to alkoholik jako řemen. Ale žádný násilník, chápete? Žádné výbuchy zuřivosti. Prostě byl jenom psychicky na dně, to se poznalo na první pohled. Hluboko uvnitř ho trápil nějaký smutek. Ale to ho neomlouvalo a Daphne to věděla. Jenže v něm viděla víc než jen ožralu. Prohlásila: „Jo, myslím to s ním vážně. Je pro mě ten pravý. Je to dobrý člověk, však uvidíte.“ A vidíte? Měla pravdu.“ Rena zmlkla a oči jí potemněly. „Kde jsou? Co se s nimi děje? Proč mi to nechcete říct?“

„Nic nevíme. Jen se snažíme zjistit, kde mohou být,“ odpověděl jsem po pravdě. „Ale vraťme se ještě na minutku k Leovi. Takže on pracoval jako uklízeč nádobí? Jak se od toho dostal k učení fyziky na Flushingské střední?“

„Vlastně ani nevím. Pamatuju se, že mi od první chvíle připadal úžasně chytrý. Dokonce i když byl zlitý pod obraz. Poznalo se to na něm. Na uklízeče nádobí byl až moc inteligentní, to bilo do očí. Ale mluvil mizerně anglicky a byl hodně uzavřený. Daphne ho odstavila od flašky, vzali se a brzy nato dostal v restauraci výpověď. Tu práci tehdy potřeboval synovec majitele nebo tak něco. Leo si sehnal zaměstnání jako školník. A my zase ohrnovali nos. Jenže pak začal soukromě doučovat fyziku, nejdřív jen příležitostně, aby pro rodinu přivydělal pár dolarů navíc. Bůhví, jak se k tomu dostal. Rozneslo se to, doučovacích hodin přibývalo, Leo si doplnil učitelskou kvalifikaci a nakonec ho škola zaměstnala na plný úvazek. No a u toho už pak zůstalo.“

Viděl jsem na Aparovi, jak se mu na jazyk dere nějaký vtípek na téma *Dobry Will Hunting*, a tak jsem ho radši předběhl další otázkou.

„Nikdy se nějak vážněji nepohádali? Nepostřehla jste nic, co by ve vás vyvolalo obavy? Nevíte o ničem, co je mohlo přinutit takhle najednou opustit domov?“

Rena soustředěně nakrabatila obličej. „Ne. Akorát mi odjakživa připadalo dost zvláštní, že jsme se nikdy neseznámili s nikým z Leovy rodiny. Vůbec o ní nemluvil. Daphne říkala, že všichni žijou v Rusku, a tehdy nebylo snadné udržovat kontakt, nebylo to jako dneska, kdy máme e-maily a Skype, vidíte? Ale Leo je beztak hodně uzavřený typ. Vyložený samotář. Daphne to nevadí. Ona je v naší rodině taky nejuzavřenější.“ Hlas jí zjhl a tvář zvlídněla posmutnělým úsměvem. „Leo žije jenom pro ni.“

Pokýval jsem hlavou a znovu přemítal o Sokolovových. Nezdálo se mi, že by Rena přede mnou něco tajila. Takže ať už se zapletli do čehokoli, jí se s tím nesvěřili. Bylo načase pohnout se z místa a jít pátrat jinam.

Vtom ale dodala něco, co mě zasáhlo do citlivého místa.

„Jediné, co je asi opravdu trápilo, bylo to, že se marně pokoušeli mít děcko. Zdrtilo je, když zjistili, že to nepůjde. Ale časem smutek povolil. Děti jim tak trochu vynahrazovali Leovi studenti.“

Mlčky jsem přikývl. Tess a já jsme zažili totéž. I nás se-mlela stejná psychická drtička, takže jsem až moc dobře věděl, jak je to kruté. Na konci nás čekalo stejné zklamání a málem jsme se rozešli. Naštěstí se před několika měsíci zčistajasna vynořil můj maličký Alex a částečně naši prázdnotu zaplnil. Chápal jsem, čím si Sokolovovi museli projít, a vysvětlovalo se tím, proč jsme v jejich bytě nenašli žádné fotografie dětí.

„Nic víc mě namouduši nenapadá,“ dodala Rena. „Jen tohleto. A pak taky smolné dny Yankees – když prohrajou, je lepší klidit se Leovi z cesty.“ Znova se zasmála, ale nepodařilo se jí zakrýt strach v očích. „Vím, co vás napadá. Finanční problémy. Bůhví, že je máme v téhle době všichni. Nebo možná hazard. Takové ty věci, na které asi narážíte často. Jenže Leo není tenhle případ, on není takový. Je moc hodný a zásadový člověk. Zakládá si na hodnotách, víte? Žije pro ideály. Jako třeba s Ruskem. Miluje svoji vlast – jako my všichni, že? Ale když sledoval, co se tam děje, třeba i takhle z dálky a po letech... Bylo mu z toho smutno. Všechny ty otevřené možnosti po pádu Berlínské zdi, a jak se to nakonec pokazilo, všichni ti gangsteři, kterými se to tam jen hemží a odírají zemi z kůže... Zmanipulované volby... Hrozně ho to štve, víte? Jako když minulý týden zabili toho aktivistu, víte, kterého myslím?“

„Ilju Šislenka?“ zeptal se Aparo.

Vyvalil jsem oči a uznale na něj pohlédl. Spiklenecky na mě mrkl. Dmul se pýchou.

„Jo, toho. Lea to příšerně sebralo.“ Rena odevzdaně pokrčila rameny. „Daphne říkala, že dokonce šel s dalšími lidmi protestovat k ambasádě. Prý ho jakživa neviděla v takovém stavu. Tvrdila, že ho to úplně zlomilo. Kopnul do sebe pěkných pár panáků vodky – prý až moc, říkala – a to od té doby, co přestal pít, ještě nikdy neudělal. Chápete, co tím chci říct? Je to slušný člověk.“ Ztichla a po chvíli dodala: „Musíte je najít. Prosím vás!“

Odešli jsme z jejího obchůdku se stejně prázdnýma rukama, s jakýma jsme přišli. Zbývalo nám už jen znovu zajít do

školy a do nemocnice, jestli se některý Leův nebo Daphnin kolega na něco užitečného nerozpomněl. Prověřit záběry z nemocničních bezpečnostních kamer, jestli se kolem Daphne nedělo něco divného tou dobou, kdy odcházela. A omrknout záznam z kamer u bankomatu, který se nachází vedle obchodu poblíž bytu Sokolovových, a záběry z mobilů lidí, co se pohybovali v okolí, když Jakovlev prolétl oknem.

Jinak už mě nenapadalo, co dalšího podniknout. Museli jsme počkat, jestli do vyšetřování nevnese zvrát nějaká nová informace, nebo jestli se Sokolovovi přece jen nerozhodnou vynořit na světlo. A tak jsme s Aparentem zamířili zpátky na Federal Plaza. Měl jsem na krku pár neuzavřených pátrání v jiných rozpracovaných případech. Těšil jsem se, že pak půjdu domů a užiju si příjemný večer s Tess, Kim a Alexem. A znova popřemýšlím o svém plánu, který mě lákal čím dál víc.

8

Malá Itálie, Manhattan

Sokolov se ani nenamáhal zout si boty, natáhl se naznak na postel a zavřel oči. Pokoušel se zklidnit dech a zběsilý tep, ale marně. Nedokázal myslet na nic jiného než na to, že jeho život – jeho druhý život, který si budoval desítky let a který se naučil mít rád –, právě skončil.

Dokud byl venku, vědomě vytěsňoval pomýšlení na okolnosti svého útěku i na zdrcující závěr, který z něj vyplývá. Když se teď ocitl sám a snad v bezpečí – přinejmenším pro tuto chvíli –, znovu v myšlenkách sklouzl k dnešnímu ránu doma, k době, kdy ještě věřil, že se jeho žena jenom opozdila, a ne že uvízla ve spárech těch monster.

Mají Daphne.

Mají moji lapušku.

Děsem z té představy se vymrštil zpátky do sedu. Rty i ruce se mu roztráslly. S rostoucí panikou se rozhlédl po podřadném hotelovém pokoji. Místnost působila pochmurně a zoufale, jako by odrážela jeho vlastní pocity. Omítka na zdech byla popraskaná, závěsy na oknech prožrané od molů a mezi nimi se draly dovnitř dva sloupce špinavě žlutého světla pouliční lampy. Sokolov přímo slyšel, jak se všude kolem hemží a šramotí švábi a roztoči. Znovu zavřel oči a zkusil si představit, že je doma v Astorii, sedí na gauči a poslouchá svou milovanou hudbu s ještě milovanější Daphne, která se k němu tulí. Mysl však odmítla spolupracovat a donutila ho čelit realitě: že se skrývá ve špinavém hotýlku v Malé Itálii, kde se platí třicet dolarů za noc, že jeho ženu unesli a on sám zabil člověka.

« »

V předsíni se rozdrnčel zvonek od domovních dveří a Sokolov se podíval na hodinky. Určitě Daphne – kdo jiný takhle brzy po ránu? Asi se zdržela v práci a klíče má zahraabané na dně tašky. Nestalo by se to poprvé ani naposledy.

„Tak pojď, *lapuško*,“ řekl do mluvítka a bzučákem ji pustil dovnitř. „Postavím ti na čaj.“

Nechal dveře bytu pootevřené, pobrukoval si s Rachmaninovem linoucím se z obýváku a cestou do kuchyně přemýšlel, že už nemá moc času a brzy bude muset jít do práce. Zapnul konvici a strčil do topinkovače dva krajíce žitného chleba. Ale jak tak čekal, kdy ji uslyší vejít, cosi ho zneklidnilo – a nepovědomé pádné kroky, které se blížily chodbou, ho v obavách utvrdily.

Napjal se zlou předtuchou. Vykročil z kuchyně a v před-
síni se ocitl tváří v tvář naprosto cizímu člověku. Okamžitě
poznal, že je to Rus. A nejen Rus. Agent ruské vlády. Čísel
z něj nenapodobitelná kombinace arogance, zášti a chabě po-
tlačovaných násilnických sklonů, kterou tak dobře znal.

A kterou před mnoha lety s radostí nechal za sebou.

Našli ho.

Zlověstné načasování znamenalo, že navíc mají Daphne.

Sokolovovi se sevřelo srdce. Přece jen se nakonec dopustil
té chyby, že vystrčil hlavu ze zákopu. Jen jednou jedinkrát,
po celé té předlouhé době, a jeho žena za to skoro okamžitě
zaplatila. Nic nemůže být Rusům podobnější. Dokonce ani ty
nehybné oči, které na něj zírají.

„*Dobroje utro*, soudruhu Šislenko,“ pozdravil příchozí
s krutou ironií. Ušklíbl se, vytasil zpod černého koženého ka-
bátu pistoli a namířil na Sokolova.

Sokolov s pohledem upřeným na zbraň pomalu odcouval
do obýváku, jak mu nezvaný host pohybem hlavně naznačil.

„Díky, že jste nás tak jednoznačně uvědomil o místě své-
ho pobytu – a také o svých záměrech,“ řekl muž rusky.

Sokolov se zastavil u stereo soupravy. „Kde je moje žena?“
zeptal se. Natáhl ruku k CD přehrávači a vypnul Rachmani-
nova.

Muž se zaškaredil. „Proč jste tu hudbu zastavil? Concerto
by našemu shledání dodalo příjemně nostalgickou atmosfé-
ru, nemyslíte?“

„Kde je Daphne?“ naléhal Sokolov. Hlas mu strachy pře-
skakoval.

„Nebojte se, je v pořádku. A taky zůstane, když se budete

vzorně chovat, ujistil ho muž a posadil se do křesla stojícího blíž k oknu.

Mávl na Sokolova, ať si sedne do toho druhého, blíž ke stěně s policemi, které přetékały knihami a kde trůnilo prvotřídní hi-fi s dvěma draze vyhlížejícími reproduktory.

Reproduktory byly umístěny tak, aby vzdálenější křeslo, kde teď seděl Rus, nabízelo ideální poslech. Sokolov v něm strávil nepřeberně hodin, četl si Timesy a poslouchal Skrjabinova preludia a balety Čajkovského. A přesně tam potřeboval svého hosta mít.

„Měli bychom vám naučtovat všechny peníze, které nás pátrání po vás za ta léta stálo, jak tady v Americe, tak u nás doma. Ale nechme to být. Konečně vás máme. Jakmile nám předáte to, co chceme – to, co jste ukradl –, pustíme vaši ženu na svobodu. Vám totéž slíbit nemůžu. Já o tom nerozhoduji.“ Muž se poškrábal hlavní na neoholené tváři. „Víte vůbec vaše žena, kdo jste?“

Sokolov zavrtěl hlavou.

„Výborně. Tušili jsme, že to tak asi bude. Tím pádem její bezpečí závisí čistě jen na vašem počínání,“ pravil muž – a pak se mu v obličejí rozhostil podivný, zmatený výraz. Na čele mu vyrazily drobné krůpěje potu.

Sokolov ho nervózně sledoval, jak si přehazuje zbraň z ruky do ruky a svléká si kabát.

„Proč tady máte takové vedro?“ zeptal se muž. „A co je to za zvuk?“ Podrážděně si zamnul ucho. „Takhle šramotí švábi ve stěnách.“

Sokolov se předklonil, silou vůle se ovládl a zadíval se mu přímo do očí.

„*Tarakančiků* se nebojte. Nezajímáte je. Povězte mi, sou-
druhu: Jak se jmenujete?“

Muž svraštil obočí a škubl sebou, jako by šlápl na napí-
náček. Zdálo se, že nad tou otázkou chvíli přemýšlí, a pak ze
sebe s prázdným výrazem vypravil: „Fjodor Jakovlev. Třetí
tajemník ruského konzulátu v New Yorku.“ Zatvářil se po-
pleteně, jako by si svou odpovědí nebyl úplně jistý.

Sokolov na něj s hlubokým soustředěním upíral pohled,
který si pronikavostí nezadal s laserem. Věděl, že tyto oka-
mžiky rozhodují o celé jeho existenci. Každou další větu
pronášel čím dál pomaleji, prohluboval hlas a zdůrazňoval
zdánlivě náhodně vybrané slabiky.

„Jestli uvidí pistoli, budou se zlobit. Měl byste tu zbraň
odložit na stolec,“ řekl.

„Kdo? Kdo se bude zlobit?“

„Však vy víte, kdo se bude zlobit,“ opáčil Sokolov. „Budou
se moc zlobit. Tak co kdybyste prokázal dobrou vůli a odlo-
žil pistoli sem na stolec?“ poklepal na skleněný konferenční
stolec prsty. „Na tenhle stolec tady.“

Jakovlev na něj chvílku civěl a pak pistoli pomalu odložil.
Sokolov se jí nepokusil zmocnit.

Vzápětí se Jakovlev v křesle neklidně ošil a hrábl po ní,
jako by si uvědomil, že právě udělal obrovskou chybu.

„Ne!“ okřikl ho Sokolov.

Jakovlev ruku stáhl, jako by dostal ránu elektrickým
proudem. Vypadal jako děcko, které někdo klepl přes prsty.

Sokolov se okamžitě vrátil k hlubokému hlasu a arytmic-
ké intonaci. „Budou si myslet, že jim chcete ublížit. Běžte
k oknu a podívejte se, jestli vás ještě pořád sledují.“

Jakovlevovi se z obličeje řinul pot. Vstal, nechal pistoli na konferenčním stolku a po špičkách došel k oknu. Vyhlédl ven a chvíli důkladně zkoumal každyčké místo v dohledu.

Sokolov zůstal nehybně sedět na místě. „Vidíte je?“

„Ano.“

„Takže jistě chápete, proč potřebuji mluvit se svou ženou. Bude se bát. O nás oba.“

Jakovlev přikývl, vytáhl svůj mobilní telefon a zmáčkl tlačítko rychlé volby.

A vtom se to stalo.

Přesně v tu chvíli se venku rozječela hasičská siréna. Její vytí je udeřilo do uší a neustávalo. Jakovlev zamrkal, podíval se na svou prázdnou pravačku a vzápětí hmátl po pistoli na konferenčním stolku. Ale než stačil zamířit, Sokolov se vyvrštil z křesla.

Vrhl se kupředu, až převrátil stolec. Celou svou vahou do Jakovleva vrazil a prohodil ho oknem, takže Jakovlev přelétl přes parapet, proletěl šesti patry newyorského vzduchu a dopadl na chodník.

Sokolov slyšel zdola žuchnutí a výkřiky, ale netroufl si vykounout. Srdce mu splašeně doráželo na žebra, jako by se snažilo prorazit si cestu ven. Zoufale se rozhlédl kolem sebe a pak začal jednat. Sebral mobil, který Jakovlev upustil na podlahu, a strčil si ho do kapsy. Zvedl ze země Rusovu pistoli. Došel k policím a zmáčkl na měniči cédéček tlačítko „Vysunout“. Netrpělivě čekal, až vyjede přihrádka. Chňapl po disku, který byl úplně vzadu, a schoval si ho do druhé kapsy.

Pak vyběhl z bytu a modlil se, aby z domu vyvázl živý a nespátrěn.

« »

Sokolov zavadil očima o digitální budík ve stylu osmdesátých let na nočním stolku a jeho mysl rázem přeskočila zpátky do přítomnosti.

Na displeji stálo 22:5-. Předpokládal, že to znamená padesát a něco. Zatoužil po svých prášcích na spaní. Strašně rád by sebou praštil na postel a usnul jako špalek. Přál si vygumovat z mozku co nejvíc dnešních zážitků a rozptýlit tu noční mŕnu, přál si, aby nový den svým příchodem spláchl celou tuhle šílenost a dovolil jeho životu vrátit se do normálních kolejí. Potřeboval co nejvíc oddálit okamžik, kdy se bude muset rozhodnout.

Jenže to není řešení.

To mu ženu zpátky nepřivede.

Pouličním rámusem zvenčí prorazila siréna – *další prokletá siréna*. Přestože Sokolov miloval zvuky i to, co někteří mylně nazývají hlukem, nenáviděl bezcílnou náhodnou kaskofonii, jaká právě útočila na jeho sluch zpoza netěsnícího hotelového okna. Když přijel do Ameriky, trvalo mu dlouho, než si zvykl na neustálý hukot obří metropole. Tehdy dávno bývalo v Moskvě hrobové ticho. Věděl, že se to prudce změnilo. Nejdřív k lepšímu... a potom k horšímu.

Promnul si obličej a znovu se podíval na noční stolek.

Ležela tam jeho náprsní taška s tím, co zbylo z tisíce dolarů, které si vybral z bankomatu chvilku poté, co vyklouzl zásobovacím vchodem ven z domu. Ta částka představovala jeho maximální denní limit a bylo mu jasné, že si s ní musí

vystačit. Nebylo by moudré použít kartu znova. Vedle rozbitých hodinek ležela i pistole a mobil toho neohlášeného ruského návštěvníka. Potřeboval je někam schovat – skoro čekal, že je někdo během noci ukradne. Zahlédl odřené dálkové ovládání, strčil do něj baterii a zapnul bazarovou televizi halabala přimontovanou ke zdi.

Přecvakával kanály, dokud nenarazil na místní zpravodajství.

Brzy naskočila aktuální reportáž o ruském diplomatovi, který se zabil pádem z okna v Astorii. Reportér hlásil, že nejsou žádní svědci ani podezřelí – ale vzápětí se objevila Sokolovova tvář, přímo na obrazovce a na očích celému světu. On a Daphne, bok po boku. Ne jako podezřelí, ale jako majitelé bytu, z jehož okna diplomat vypadl.

Úlekem ho zabrněla nervová zakončení v celém těle.

Věděl, že ti parchanti říkají Amíkům jen to, co se jim hodí. Tuhle hru dirigují prodloužené paže kremelských *siloviků* a newyorská policie přihlíží zpoza postranní lajny.

Zhnuseně hodil ovladačem po obrazovce, ale minul. Ovladač se na podlaze rozletěl na kusy.

Co blázním?

Na policii jít nemůžu, pomyslel si. Vždyť z mého okna právě vypadl ruský agent, pro rány boží. Co bych jim asi tak řekl? Že mi KGB – vlastně FSB, tak si ti gangsteři dneska říkají, i když je to pořád tatáž parta sadistických grázlů a tatáž stará známá vražedná mašinérie, jen v novém, nablýskaném a údajně demokratickém vydání – unesla ženu?

„A proč by to dělali, pane Sokolove?“ zeptali by se polodové. Jak by jim mohl odpovědět, aby nestrhl lavinu utrpení

způsobeného jinou vražednou mašinerií, utrpení, které by nezasáhlo jenom jeho, ale bůhvíkolik dalších? A to všechno v marné, pomýlené snaze zachránit Daphne... Více než pomýlené. Zoufale naivní, protože mu bylo jasné, že požádat o pomoc policii by skončilo šeredným zklamáním. Ani Američané by ho nenechali jít si po svých. Nedopřáli by mu svobodně pokračovat v neškodném životě s milovanou Daphne. Jakmile se dozvedí, kdo je, nebude mít šanci. A už vůbec ne, jakmile jim odevzdá, co chtějí.

Hlavou mu probleskla nová myšlenka.

Jestli nevědí, kdo ve skutečnosti jsem, tak mě pokládají za vraha.

Psanec. Muž na útěku před zákonem – i když to zatím neříkají otevřeně.

Snaží se ho ukolébat, aby se jim vzdal?

Možná to vědí.

Roztrásl se ještě víc.

Ne, za policajty jít nesmí.

Nezbývá mu mnoho možností. Vlastně žádná. Je odtržen od domova a sám v nočním velkoměstě, které po něm celé pátrá. Fotka z prázdnin v Kostarice, kterou policie sebrala u něj v bytě, naskakuje na monitorech v hlídkových autech široko daleko. Pátrají po muži, kterého je třeba vyslechnout ohledně podezřelé smrti ruského vládního úředníka.

Zůstal úplně sám.

To pomyšlení ho sevřelo do kleští a město mu připadalo temnější a zákeřnější než kdykoli předtím.

Musí všechno napravit. Kvůli Daphne. Musí udělat, co se dá, aby ji zachránil. Na ničem jiném nezáleží. Daphne před-

stavuje v jeho žití maják, je to nejlepší, co ho kdy potkalo. Zářivý bod v životě zničeném špatnými rozhodnutími.

Bál se, jestli jí neublížili. Představitivost ho unášela do hrůzných sfér, přestože se jí snažil krotit. Hrdlo se mu svíralo při pomyšlení, že Daphne nemá potuchy, proč ji unesli. Je určitě polekaná, vlastně spíš k smrti vyděšená, i když únoscům jistě nedovolí, aby to na ní poznali. Osmatřicet let práce zdravotní sestry, z toho posledních jedenáct v nemocnici Mount Sinai v Queensu, ji navenek obdařilo tvrdostí mariňáka. Sokolov ale věděl, že v jádru je to pořád tatáž křehká dobrosrdečná dívka, se kterou se poprvé setkal před třiceti lety.

Teď se musí zatvrdit také on.

V minulosti už to dokázal. Musí v sobě tu schopnost oživit a dosáhnout nemožného.

Zavinil si tuhle pohromu sám. Je to jenom jeho vina. Od samého začátku. Hned ode dne, kdy jako zvědavý čtrnáctiletý kluk uskutečnil osudný objev ve sklepě v domě svých rodičů a prarodičů.

Toho dne uvedl události do pohybu.

« »

Nebyl to nijak velkolepý dům. Na ten jste v sovětském Rusku neměli nárok, pokud jste nepatřili k vládnoucímu politbyru. Sokolovova rodina k němu rozhodně nepatřila. Vyrůstal v rolnické chalupě na nepatrném pozemku ve vsi Karovo, třináct kilometrů od nejbližší vesnice a sto šedesát kilometrů jižně od Moskvy.

Jeho dědeček v té chalupě žil i zemřel. Sokolov znal rodinnou historii do posledního písmene. Nebo si aspoň myslel, že ji zná, až do toho osudného dne.

Otec mu vyprávěl, že dědeček Míša se sem přistěhoval krátce po revoluci roku 1917. Usadil se tu po strastiplné pou-
ti z Petrohradu, přes území zpusťované občanskou válkou. Našel útočiště ve zdejší idylické krajině březových hájů, skal a svěžích luk rozkládajících se podél meandrů řeky Oky. Za lepších časů bývalo v Karovu panství sestávající z panského domu a šesti vesnic obklopených úrodnou půdou. Mívalo čerpadla přivádějící vodu z pramene, parní mlýn, kde se mlelo žito, ječmen a pohanka, a palírnu, kde se z brambor páčil líh. Potom Karovo převzali bolševici. Majitele vyhnali a z panství udělali kolchoz. V panském domě se usadil učitel-
ský institut a po druhé světové válce v něm zřídili sirotčinec pro houfy bezprizorných dětí, které kvůli válečným událos-
tem přišly o střechu nad hlavou. Za Sokolovova dětství už byl dům zchátralý a sloužil jako víkendové rekreační středisko pro dělníky z obří továrny v městečku Kaluga o nějakých čtyřicet kilometrů dál. Byl jen stínem zašlé slávy.

Míša se živil jako rolník. Oženil se s pradlenou, která dřív pracovala u majitele panství. Měli spolu sedm dětí – sedm dalších posil k obdělávání půdy, která je živila. Dvě zemřely za Stalinova velkého hladomoru a druhá světová válka skoro vyhladila i zbytek rodiny. Na různých bojištích padli čtyři Sokolovovi strýcové. Jeho otec však přežil a podařilo se mu bezpečně se vrátit do Karova. Začal rolničit stejně jako jeho otec před ním. Po válce byla o muže nouze, a tak si mohl vybírat z nejhezčích dívek v okolí. Nakonec se oženil s dce-
rou místního učitele Alinou a ta mu porodila čtyři děti, samé chlapce. Nejmladším z nich byl Sokolov, který přišel na svět roku 1951.

Stejně jako všude jinde v Rusku byl i život v Karovu těžký. Sokolovovi rodiče se plahočili do úmoru za nepatrnou mzdu. On i jeho bratři museli dřít od útlého dětství. Život pod sovětskou vládou nabízel pramálo radostí a pohodlí. Půda byla tvrdá a neobdělávala se snadno. V ohromných kamnech na dřevo se jen těžko udržoval oheň. Pitnou vodu museli nosit ve vědrech ze vzdálené studně. Na dvorku před chalupou se většinu roku brodili blátem po kotníky. Jídla se nedostávalo, protože kolchoz pod mizernou správou hospodařil bídne. Vesnický obchůdek zel v podstatě prázdnotou. Jedinou záchranou před vyhladověním bývaly přemrzlé brambory, řepa, zelí a cibule.

Z neutěšené reality Sokolov při každé příležitosti utíkal do říše fantazie. Jeho matka byla skvělá vypravěčka. Byla studnicí vědomostí, a zatímco se otec večer co večer zpíjel do bezvědomí, zahrnovala Sokolova a jeho bratry nejrůznějšími příběhy a pohádkami. Marxisticko-leninský vzdělávací systém, v němž Sokolov vyrůstal, nadřazoval zájmy kolektivu zájmům jedince a kreativité ani představivosti nepřál. Sokolovova matka se mu tiše vzepřela a pěstovala v synovi vnitřní nezávislost a nenasytnou zvědavost. Fantazie skýtala chlapci únik před skličující každodenní realitou, zvláště poté, co mu matka zemřela na tuberkulózu. Bylo mu tehdy teprve dvanáct.

Jeden z příběhů, který od matky slýchal, vyprávěl o strašlivém objevu v paláci Jusupovových – v sídle jedné z nejbohatších ruských rodin, kde kdysi žil Felix Jusupov, vrah Grigorije Rasputina. K objevu došlo po revoluci, když bolševici převzali moc a nahnali Jusupovovy spolu s ostatními

aristokraty do žalářů anebo před popravčí čety. V bytě Felixovy prababičky, která proslula jako jedna z nejkrásnějších žen Evropy, se našla tajná místnost. A v té místnosti objevili rakev se zetlelými pozůstatky muže, jenž býval jejím milencem – revolucionáře, jemuž pomohla utéci z vězení. Skrývala ho ve svém paláci celá léta, dokonce i po jeho smrti. Sokolov slýchal také o jiných tajných komnatách plných truhel s klenoty a nejrůznějšími cennostmi, které se po revoluci našly v domech a palácích šlechty. Než jejich majitelé prchli před lidovým povstáním, zakryli skrýše narychlo nahozenou omítkou a výmalbou. Sokolov se často vplížil do starého panského domu, hledal nějakou takovou tajnou komnatu a představoval si, že najde svůj vlastní poklad.

Jak už to tak chodí, to, co nakonec našel, nebyl žádný poklad a nenašel to v panském domě.

Objevil to v malém skrytém výklenku hluboko ve sklepech rodné chalupy. Výklenek byl téměř nepostřehnutelný a vypadal, že do něj nikdo nesáhl už desítky let. Sokolov na něj narazil náhodou, když se schovával před bratry, a ten objev na něj valný dojem neudělal – nikde žádné zlato, stříbro ani nic podobného. Jen tři napůl zetlelé staré deníky, každý zvlášť zabalený v měkké kůži převázané kusem provázku.

Sokolov neměl tušení, že objevil něco daleko cennějšího a nesrovnatelně významnějšího než jakýkoli poklad.

Nikommu se svým nálezem nepochlubil. Kdyby matka ještě žila, určitě by se svěřil jí. Ale byla už dlouho po smrti a věčně opilý cynický otec si důvěru nezasloužil. Ani bratrům nechtěl nic vykládat, dokud nezjistí, co to vlastně našel. Bude to jeho tajemství. A že objevil něco mimořádného, po-